

DARBININKAS

Vol. LXXXIV, Nr. 11
Kovas - March 12, 1999 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Kovo 3 d. į Washingtoną dalyvauti ten vykstančioje konferencijoje Baltijos valstybių saugumo klausimais išvyko Lietuvos Seimo delegacijos Baltijos Asamblėjoje vadovė, Baltijos Asamblėjos prezidiumo pirmininkė Laima Andrikienė. Konferencijoje ji skaitys pranešimą apie Baltijos valstybių regioninę integraciją ir integracijos į Europos Sąjungą problemas. Kovo 7 d. L. Andrikienė viešėjo Detroite, kur susitiko su vietos lietuvių bendruomene.

- Lietuvos piliečiams be vizų galima vykti ne tik į Prancūziją, bet ir į šiai valstybei priklausančias egzotiškas salas - Martiniką, Reunioną, Gvadelupą ir Gvianą. Prancūzijoje ir šiose teritorijose be vizų galima praleisti ne daugiau kaip 3 mėnesius per pusę metų. Be vizų taip pat galima įvažiuoti ir į Prancūzijos užjūrio teritorijas - Naująją Kaledoniją, Valį ir Futuną, prancūzų Polineziją, prancūziškas Australijos ir Antarktikos teritorijas. Vizito trukmė šiose vietovėse turėtų būti ne ilgesnė kaip mėnuo.

- Kovo 3 d. pasirašytu dekretu Prezidentas Valdas Adamkus pateikė Seimui ratifikuoti tarptautinę konvenciją dėl fonogramų gamintojų apsaugos nuo neteisėtų jų fonogramų kopijavimo.

- Valstybės turto fondas per vasarį privatizavo 49 objektus už 9,1 milijono litų. Brangiausiai parduotas Vilniaus centre esančio UAB "Neringos viešutis" 45,91 procento akcijų paketas už 4,4 milijono litų.

- "Mažeikių nafta" šiemet vasarį gavo 238,3 tūkstančio tonų žaliavos, perdirbo - 153,4 tūkstančio tonų. Šiemet per vasario mėnesį gauta 56 procentais mažiau, perdirbta net 72 procentais mažiau žaliavos nei pernai per tą patį laikotarpį.

- Po Juozo Gaudučio atleidimo beveik penkis mėnesius be nuolatinio viršininko dirbusiai Specialiųjų tyrimų tarnybai (STT) nuo trečiadienio vadovauja vyriausiasis komisaras Andrius Pečkys, iki šiol dirbęs Vadovybės apsaugos departamento (VAD) direktoriumi.

- Vilniuje toliau vyksta Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijos posėdžiai. Kovo 3 d. svarstyti genocido klausimai, taip pat lietuvių grįžimo į Tėvynę programą.

- Vilniuje pasirašytas memorandumas dėl Kanados teisingumo departamentu pateiktos tarnybos bendradarbiavimo su Lietuvos teisingumo ministerija. Pagal šį susitarimą Kanados pateiktas tarnyba trejus metus teiks Lietuvai informaciją ir mokymo medžiagą, padedančią išrinkti lygtinio paleidimo vertus nuteistuosius. Kartu bus mokomi pateiktos įstaigų darbuotojai bei remiamos visuomeninės organizacijos, globojančios kalinius ir besirūpinančios paleistųjų grąžinimu į visuomenę. Lietuvos kalėjimuose ir kolonijose bausmes atlieka 14 tūkst. 352 nuteistieji.

ATŠAUKIMAS

Australijos požiūris į Lietuvos okupaciją

Algimantas Kabaila

Baltijos šalių likimas yra bendras, nors tai dažnai užmiršame. Jos visos tuo pat metu buvo okupuotos ir tuo pat metu pripažintos jų atkurtas valstybingumas. Ir JAV Kongresas, skirdamas paramą Baltijos šalims, paskirstė visoms trims vienodai, neatsižvelgdamas į jų gyventojų skaičių.

Labai įdomus, žiūrint iš laiko perspektyvos, Australijos užsienio politikos vingis Baltijos šalių atžvilgiu: 1974 metais Australijos darbiečių valdžia, vadovaujama Gough Whitam, pripažino de jure Baltijos šalių įjungimą į Sovietų Sąjungą. Kitais metais naujai išrinkta konservatyviųjų partijų koalicija, vadovaujama Malcolm Fraser, tą pripažinimą atšaukė, nors Lietuva ir kitos Baltijos šalys ir toliau liko okupuotos. Tai įvykis, tarptautinėje patirtyje neturėjęs precedento.

Net trys Amerikos lietuviai yra pareiškę (arba tai pareikšta jų vardu), kad Lietuvos okupacijos pripažinimo Australijoje atšaukimas padarytas jų pastangomis. Kas šie trys žmonės? Tai ilgametis Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis, visu-

menės veikėjas Bronius Nainys ir neseniai prie jų priskiriamas dr. Kazys Bobelis. Prezidento rinkimų kampanijos metu "Veidas" išspausdino interviu su S. Lozoraičiu, kur tvirtinama, kad svarbią reikšmę turėjo S. Lozoraičio laiškas Australijos vyriausybei. B. Nainys savo tvirtinimą remia savo vizitu pas tuometinį Australijos opozicijos lyderį Billy Snedden. K. Bobeliui panašų nuopelną priskiria istorikas Arvydas Anušauskas, kuris nagrinėja KGB veiklą Lietuvoje. Istorija vis dėlto turėtų tiksliau kalbėti apie faktus ir įvykius.

Australijos lietuvių bendruomenės savaitraštis "Mūsų pastogė" (1998 08 17, Nr. 32) išspausdino ištrauką iš A. Anušausko rengiamos knygos. Cituoją: "[KGB] domino (...) ryšiai su Europos saugumo konferencijos Madride dalyvių, okupuotų Baltijos valstybių klausimo kelimas Europos parlamente. Pastarajam 1983 m. priėmus rezoliuciją, siūlančią Baltijos šalių klausimą svarstyti JT dekolonizacijos komisijoje, VLIK-o pirmininkui dr. K. Bobeliui 1982 m. Australijoje išga-

vus aukštų valstybės pareigūnų patvirtinimą dėl Lietuvos okupacijos nepripažinimo, tarptautinėje arenoje vėl nuskambėjo Lietuvos vardas".

Tačiau 1982 m. jau nebereikėjo "išgauti" - de jure pripažinimas buvo atšauktas jau 1975 metais. Čia paminėsiu kelis faktus ir kelias datas: iki 1974 m. Australija, kaip ir JAV bei dauguma nepriklausomų Europos valstybių, laikė, kad Baltijos kraštai okupuoti neteisėtai, ir nepripažino jų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. 1972 m. rinkimus laimi darbiečių (Labor) partija ir 1972 m. gruodžio 19 d. jų lyderis Gough Whitlam tampa Australijos ministru pirmininku. Jis imasi įvairių gana populiarių reformų, pavyzdžiui, panaikina privalomąją tarnybą kariuomenėje, 15% sumažina visus muitus. Didelė Australijos visuomenės dalis buvo palanki Whitlam skelbiamam krašto modernizavimui. Užsienio politikoje Whitlam imasi įvairių iniciatyvų. Dalis jų skaudžiai palietė baltų kilmės Australijos piliečius.

1974 rugpjūčio 3 d. "Reuter" agentūra iš Maskvos praneša, kad Australijos ambasadorius James Plimsol lankosi Taline ir taip Australija pripažįsta Pabaltijo okupaciją. Rugpjūčio 4 d., sekmadienį, Australijos laik-

(nukelta į 2 psl.)

KONSERVATORIŲ FRAKCIJA PADĖJO TAŠKĄ

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcija, supradama Vyriausybės atsakomybę ir politinio stabilumo svarbą Lietuvos tarptautinės bei vidaus politikos požiūriu ir remdama Vyriausybės vykdomą politiką, pareiškia, kad Vyriausybės atsistatydinimui nėra pagrindo. Tai sakoma kovo 3 d. priimtame valdančiosios frakcijos pareiškime. Kovo 1 d. apie galimą savo atsistatydinimą Konservatorių frakcijos posėdyje pareiškė Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius. Tuomet sprendimas nebuvo priimtas, tik pasikeista nuomonėmis. Pareiškimas dėl Vyriausybės, pasak seniūno pirmosios pavaduotojos Rasos Rastauskienės, frakcijos posėdyje buvo priimtas vienbalsiai. Jis suderintas su JAV šiuo metu viešiniu Konservatorių partijos pirmininku Vytautu Landsbergiu. Su pareiškimo projektu supažindintas partijos valdybos pirmininkas ir Vyriausybės vadovas G. Vagnorius. Toks pareiškimas, R. Rastauskienės teigimu, reikalingas

Lietuvos Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis kalbasi su Lietuvos Premjeru Gedimynu Vagnoriumi R. Šuikos nuotr.

dėl vidinės situacijos, siekiant nuraminti tuos, kurie norėtų Vyriausybės atsistatydinimo, ir tuos, kurie būgštauja dėl galimo atsistatydinimo. Frakcijos pozicijos pareiškimas svarbus ir tarptautiniu požiūriu. Konservatorių frakcijos seniūno pirmoji

pavaduotoja viliasi, kad šis pareiškimas nuramins visuomenę, padės tašką ar bent jau klabiautą emocijose ir šiek tiek nervingoje aplinkoje ir leis susitarti ramiai dirbti toliau.

ELTA

TARPTAUTINĖ BALTIJOS KNYGŲ MUGĖ

Vasario 18-20 dienomis Lietuvoje parodų rėmuose Vilniuje vyko Tarptautinė Baltijos knygų mugė "Vilnius'99". Joje dalyvavo 137 leidyklos, knygų centrai, institutai, įvairios kitos leidybos ir knygų prekybos besiverčiančios organizacijos, gausiai pristatinėję savo produkciją daugybėje parodos stendų. Be knygų demonstravimo, iš kurių nemažai galima buvo ir vietoje įsigyti, veikė 11 parodų. Paminėtinos rašytojos Jurgos Ivanauskaitės fotografijų "Tibetas - kita realybė", "Vyturio" leidyklos iliustracijų, archyvinii

nuotraukų iš albumo "Lietuva" parodos dienomis vyko ir susitikimai su rašytojais, atskirų knygų pristatymai seminariai, spektakliai, koncertai.

Pirmąją parodos dieną lankytojai turėjo progos pabendrauti su knygų autoriumi ir sudarytoju prof. Vytautu Landsbergiu, klausytis trio ADIOS (O. Dikovskis, S. Bareikis, A. Kulikauskas) koncerto.

Antrąją dieną (penktadienį) savo naują eilėraščių rinktinę, kurią išleido leidykla "Baltos lankos", pristatė specialiai į mugę iš JAV atvykęs rašytojas To-

mas Venclova. Jis pažymėjo, kad pusę rinktinės sudaro eilėraščiai, parašyti dar Lietuvoje, o kitą pusę - emigracijoje. Taip pat, jo manymu, knygų mugė savo organizacija ir bendru vaizdu nieko nesiskiria nuo įprastinių pasaulyje vykstančių panašaus pobūdžio mugių, o kai kurias netgi pranoksta.

Tuoju po eilių skaitymo nuskaubė Nacionalinės premijos laureato, humoristo Juozo Erlicko balsas, kuris savo dainavimu ir šmaikštavimais skelbė, jog jau išleista jo nauja dainų kasė.

Trečioji diena (šeštadienis)

V. ADAMKUS VISĄ LAIKĄ PIRMAUJA

Prezidentas Valdas Adamkus, nuo pat savo kadencijos pradžios pirmaujantis visuomenės nuomonių apklausose, neužleido savo pozicijų ir vasario mėnesį. Kompanijos "Baltijos tyrimai - Gallup" vasario 15-23 dienomis atliktos 1014 Lietuvos gyventojų apklausos duomenimis, V. Adamkumi pasitiki 48,9 proc. apklaustųjų. Artimiausi konkurentai nuo valstybės vadovo smarkiai atsilieka. Antrąją vietoje esančių kadenciją baigusiu Prezidentu Algirdu Brazausku pasitiki 11,4 proc. respondentų, o Naujosios sąjungos lyderis Artūras Paulauskas pelnė 9,6 proc. Lietuvos gyventojų pasitikėjimą. Seimo nariu Kaziu Bobeliu pasitiki 7,8 proc., Seimo Pirmininku Vytautu Landsbergiu - 4,5 proc., Ministru Pirmininku Gedimynu Vagnoriumi - 4,1 proc. apklaustųjų. Seimo

narys Vytenis Andriukaitis yra septintoje vietoje, nes pasitikėjimą juo pareiškė 3,9 proc. visuomenės nuomonės tyrimo dalyvių. Seimo Pirmininko pavaduotojas, Centro sąjungos vadovas Romualdas Ozolas pelnė 3,7 proc. respondentų pasitikėjimą, radikaliosios Lietuvos laisvės sąjungos lyderis Vytautas Štuskas - 3,4 proc., Vilniaus miesto meras Rolasandas Pakas - 2,5 proc. Dar buvo paminėti: E. Bičkauskas - 1,7 proc., K. Prunskienė - 1,6 proc., Č. Juršėnas - 1,5 proc., I. Degutienė ir K. Glaveckas - po 1 proc., A. Sakalas ir R. Smetona - po 0,6 proc., A. Saudargas - 0,5 proc. Apklauskos dalyviai patys turėjo nurodyti pavardes, atsakydami į klausimą "Kuriais Lietuvos visuomenės veikėjais jūs labiausiai pasitikite?"

ELTA

AMERIKIEČIŲ KOMPANIJA LIKS LIETUVOJE

Amerikiečių kompanija "Williams" pasirengusi toliau dalyvauti investiciniame "Mažeikių naftos" projekte. Apie tai kovo 2 d. susitikime su Prezidentu Valdu Adamkumi pareiškė Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorius Vilniuje Keith C. Smith. Prezidentas pasikvietė ambasadorių pokalbiui, sunerimęs dėl informacijos, jog "Williams" gali trauktis iš Lietuvos rinkos. "Nežinau jokių "Williams" planų pasikeitimo. Jie nori čia likti", - po susitikimo žurnalistams sakė ambasadorius, paprašytas pakomentuoti spaudos pranešimus apie tai, kad dėl reikalaujamos per didelės kainos už nuostolingai dirbančios "Mažeikių naftos" akcijų

paketą "Williams" rimtai svarsto galimybę trauktis iš Lietuvos. "Tai vienintelis šios kompanijos projektas šiame regione, tad jie nori, kad viskas būtų gerai ir tvarkingai. Yra tam tikrų nedidelių problemų, bet manau, kad jos išsprendžiamos", - tvirtino K. C. Smith. Prezidento ir ambasadoriaus susitikime taip pat kalbėta apie kitą energetinį projektą - elektros tilto į Vakarų tiesimą, kurį turi įgyvendinti amerikiečių ir britų konsorciumas "Power Bridge". K. C. Smith patikino V. Adamkui, kad "Power Bridge" įvykdys savo įsipareigojimus laiku pradėti įgyvendinti tilto tiesimo planus.

ELTA

Į ŠENGENO GRUPĖS ŠALIS - BE VIZŲ

Nuo kovo 1 d. Lietuvos piliečiai be vizų gali vykti į daugiau kaip pusę dabartinių Šengeno grupės šalių. Kaip žinoma, nuo vasario 1 dienos galioja Lietuvos bevizio režimo susitarimas su Austrija, o nuo vasario vidurio - su Italija. Nuo kovo 1 dienos tokia tvarka įsigaliojo su Vokietija, Prancūzija, Graikija ir Portugalija. Tačiau diplomatai primena, kad vykstantiems į šias šalis Lietuvos piliečiams pirmiausia derėtų atminti, jog bendra viešnagė Šengeno šalyse trukmė negali būti ilgesnė kaip 90 dienų per pusę metų. Norintieji ten praleisti daugiau laiko, išdabinti, mokyti ar stažuoti turės specialias vizas įsigyti tos šalies, į kurią vykstama, ambasadoje. Lietuvos diplomatai dabar intensyviai siekia, kad pirmojoje kovo pusėje būtų sudaryta bevizio kelionių sutartis su Ispanija. Kol kas neaišku, kada pavyks tai

padaryti su likusiomis dabartinėmis Šengeno grupės šalimis - Belgija, Nyderlandais, Liuksemburgu. Mat Beniliukso taryba tik kovo viduryje nagrinės klausimą dėl to, kada galėtų būti panaikintos vizos Baltijos šalių piliečiams.

ELTA

Į MINSKĄ - TIK PRIVAČIAI

Lietuvos Seimo valdyba nepritarė Seimo narių Ramūno Karbauskio, Mykolo Pronckaus, Kęstučio Vaitukaičio ir Albino Vaižnužio kelionei į Minską. Į viešnagę kovo 4-5 d. juos pakvietė Baltarusijos Nacionalinio Susirinkimo agrarių komisijos atstovai. Seimo nariai buvo pateikę raštą parlamento vadovybei, prašydami pritarti jų kelionei. Seimo užsienio reikalų komiteto vicepirmininkas Rimantas Dagys Eltos korespondentėi sakė, jog ši Seimo narių iniciatyva jį nustebino. Jis priminė, kad Baltarusijos prezidento Aleksandro Lukašenkos paskirto Baltarusijos Nacionalinio Susirinkimo nepripažįsta visos valstybės - Europos Tarybos narės. "Jokie kontaktai su šia institucija oficialiu lygmeniu nevyksta. Tokios pozicijos oficialiai laikosi ir Lietuva", sakė R. Dagys. Tai galėtų būti, jo nuomone, tik privati kelionė. Lietuvos ambasada Baltarusijoje informuota apie šį neigiamą Seimo valdybos sprendimą.

ELTA

Žilvinas Beliauskas
Lietuvių grįžimo į Tėvynę
informacijos centro
direktorius

ATŠAUKIMAS

Australijos požiūris į Lietuvos okupaciją

(atkelta iš 1 psl.)

raščiai rašo, kad Australija pirmąją naujoje politinėje iniciatyvoje. Beje, Australijos žurnalistas nieko neišmano apie Baltijos tautas ir painioja "Baltic" ir "Balkan". Kitą dieną, 1974 rugpjūčio 5-ąją, lietuvių studentų iniciatyva baltų jaunimas protestuoja prie Sydnėjaus rotušės. Policija juos išsklaido. Panašios demonstracijos vyksta kitur. Visuose didesniuose Australijos miestuose vyksta baltų demonstracijos. 1974 m. rugsėjo 8 d. tuometinis opozicijos vadovas Bill Snedden Melbourne pareiškia: "Mes nepritariame pripažinimui, atmetame jį ir, kai vėl grįšime į valdžią, jį peržiūrėsime". Australijos baltų taryba sėkmingai imasi iniciatyvos, kad paveiktų politikus ir išjudintų viešąją nuomonę prieš pripažinimą. Opozicijos vadovo pažadas "peržiūrėti pripažinimo klausimą" netenkina Baltų tarybos, nes pažadas "peržiūrėti" nėra pažadas atšaukti. Politikai sako vienaip, būdami opozicijoje, kitaip daro atėję į valdžią.

1974 09 18 Senatas balsuoja už rezoliuciją, reikalaujančią, kad užsienio reikalų ministras Sen Willesee atsistatydintų iš pareigų dėl Pabaltijo inkorporavimo de jure pripažinimo bei kitų skan-

dalų. Užkulisinį darbą Senate atlieka į Canberą atvykę pabaltiečių atstovai. Kitą dieną, ketvirtadienį, vyksta masinė pabaltiečių demonstracija (apie 3000 dalyvių) Canbergoje. Į demonstrantus kreipiasi svarbiausi opozicijos vadovai. Jau-nimas aikštėje prieš parlamentą degina Sydnėje pagamintą popierinį Whitlam biustą. Tai rodo visi televizijos kanalai, nes tuo metu ministras pirmininkas buvo dar labai mėgiamas ir gerbiamas. 1974 09 29 (sekmadienio) laikraščiai praneša, kad Whitlam vizito JAV metu bus pasitiktas demonstracijomis New Yorke, oro uoste bei prie Jungtinių Tautų rūmų. Man teko patikinti žurnalistus, kad ministro pirmininko gyvybei negresia joks pavojus, nes pabaltiečiai yra politiškai subrendę ir nesiims smurto, o protestuos taikiai. Demonstracijos vyksta JAV ir ypač Kanadoje. Latviai skundžiasi, kad iš JAV lietuvių demonstracijos parėmė tik Bendruomenė, o kiti veiksniai joms tik trukdė.

1974 10 06 Melburno priemiestyje Donkasteryje vyksta 1000 pabaltiečių demonstracija (kartu su Liberalų partija). B. M. Snedden vėl pažada peržiūrėti pripažinimo klausimą ir

pareiškia: "Aš tikrai tikiu, kad vyriausybėje mes atšauksime šį sprendimą". Gruodžio 14 d. Whitlam išvyksta į Europą ir Sovietų Sąjungą. Sydnėjaus oro uoste su juo "atsisveikina" pabaltiečiai, protesto ženklais viešai mesdami jam 30 sidabrinių pinigėlių, simbolišką užmokestį už išdavimą.

Ši ilgoką protestų sąrašą būtų galima tęsti, kad parodyčiau, jog Australijos baltai plačiai ir greitai ėmėsi iniciatyvos. Prie "Mūsų pastogės" buvo leidžiamas priedas anglų kalba "Baltic Herald". Jo tikslas – garsinti Baltijos kraštų laisvės bylą ir veikti platesnę visuomenę. ("Baltic Herald" rengiamas Kabailų namuose, Sydnėje.) Tasmanijoje, daugiausia Algimanto Taškūno iniciatyva, sukurta organizacija "HELLP" (Help Estonian, Latvian, Lithuanian Peoples). Nors Tasmanijos saloje baltų yra nedaug, jie irgi leidžia biuletinį anglų kalba, kuris siuntinėjamas visiems parlamentarams.

Australijos vyriausybė po 1975 metų rinkimų, kuriuos laimi konservatorių koalicija, vadovaujant ministrui pirmininkui Malcolm Fraser tuoj atšaukia sovietinės Baltijos valstybių okupacijos pripažinimą. Taip jie įvykdo savo priešrinkiminius pažadus, nes Fraser rinkimų kampanijos metu įtraukė Pabaltijo klausimą į rinkiminę programą su nedviprasmišku pažadu ne "peržiūrėti", o atšaukti

Pabaltijo inkorporavimo de jure pripažinimą.

Visi Australijoje prisimena vieną estų kilmės senutę, kuri tiesiog eidavo visur, kur tik ministras pirmininkas Whitlam pasirodydavo, ir viduryje jo kalbos tyliai pakeldavo plakata, klausiantį, kodėl tokia skriauda Australijos baltams buvo padaryta. Senutė buvo smulki, ir ją vis išnešdavo iš susirinkimo, o televizija nepraleisdavo progos tą epizodą parodyti.

Be abejo, tarptautinis spaudimas padėjo, kiekvienas laiškas, kiekvienas paklausimas buvo pagalba. Bet visai netikslu šį pasiekimą priskirti vienam ar kitam lietuviui ar net lietuviškai organizacijai. Tai buvo pasiekta visų Australijos baltų, Australijos piliečių ir jų draugų pastangomis.

Ieškant pagalbos imigracijos reikalais reikia atsargumo

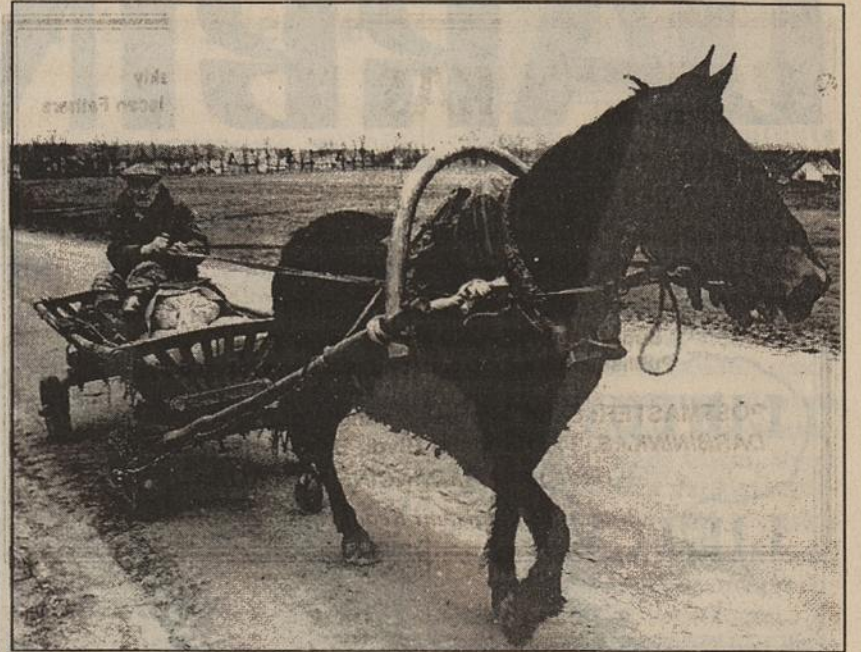
Neseniai atvykę Amerikon turi nemažai reikalų su imigracijos įstaigomis. Išskyla įvairūs klausimai, reikia pildyti įvairias formas ir t. t. Daugumas naujai atvažiavusių nemoka arba silpnai kalba angliškai. Pastaraisiais metais imigracijos reikalams spręsti buvo išleista nemažai įstatymų, o kalbos nemokantiems sunku visuose juose susigaudyti. Chicagoje jau seniai veikė įvairios įstaigos, kurių tikslas yra padėti imigrantams. Deja, nors dauguma jų teisėtos ir registruotos, yra ir neteisėtų bei neregistruotų, kurios mažai padeda žmonėms, bet išvilioja pinigus.

Pereitų metų gegužės mėnesį įsigaliojo įstatymas, kuriuo stengiamasi tokias įstaigas sureguliuoti. Kad nevyktų nekaltų žmonių apgaudinėjimai, imigracijos konsultacijos patarnavimų įstaigos turi registruotis kasmet Illinois generalinėje prokuratūroje (Illinois Attorney General's office), taip praneša "The Consumer Protection Division". Paskutinius kelerius metus Chicago's "Department of Consumer Services" reikalauja, kad imigracijos konsultacijos įstaigos registruotųsi mieste ir kad jų įstaigos būtų viešai išstatytos kainos, reikalaujamos už patarnavimus. Praėjusį rudeni įsigaliojo miesto potvarkis, kuris draudžia imti pinigų už pirštų atspaudus, nes tai dubliuoja INS patarnavimus.

Chicagoje yra maždaug 130 įstaigų, kurios teikia imigracinius patarnavimus ir yra užsiregistravusios mieste. Bet yra daug kitų, kurios neužsiregistravusios, ar nori apeiti miesto įstatymus. 1998 m. miesto inspektoriai patikrino daugiau kaip 200 įstaigų, siūlančių imigracijos reikalais patarnavimus, ir rado, kad 30 jų buvo pažeidę miesto potvarkius. Kai kurie imigracijos konsultantai peržengia savo ribas ar prižada negalimų dalykų. Daugelis užsidirba pragyvenimą, pildydami įvairius dokumentus, formas už mažesnę mokesčių, negu advokatas prašytų. Bet, kadangi tie konsultantai nėra teisininkai – advokatai, jie kartais suteikia blogą patarnavimą, suklaidina, kas imigranto reikalus tik daugiau sukomplikuoja, dažnai net pastatydami imigrantą į deportavimo pavojų. Čia keletas pavyzdžių:

1. Viena kelionių įstaiga

(nukelta į 5 psl.)

"Jau žirgelis pakinkytas..."

V. Kapočiaus nuotr.

Antroji pagal dydį Vokietijos Vokietijos markių per artimiausią finansinę instituciją - bankas Hypo-Vereinsbank planuoja savo akcinį kapitalą BHP iki plėstis į Lenkiją, išgydamas daugiau 50 proc. Šiuo metu daugiau 50 proc. Krokuvoje įsikūrusio banko BPH Bank akcijų. Hypo-Vereinsbanko valdybos atstovas spaudai Albrechtas Schmidtas sakė, jog šis Miunchene įsikūręs bankas ateityje turėtų investuoti 350 milijonų

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę Z'NE-RA A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunosms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekantiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentų paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigeycele@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUSIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552, Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.
-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.
Kasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

KVEČAS JONAS
1933+1976

Druskininkų Raigardo slėnyje

V. Kapočiaus nuotr.

Lietuvių Grįžimo į Tėvynę informacijos centro pranešimas

Neseniai mūsų Informacijos centrą aplankė dr. Algimantas Bučiūnas, dabar gyvenantis Panevėžyje. Sunku keliais žodžiais apibūdinti šį žmogų. Manau, kad ateityje galima būtų parengti su juo platų interviu ar apybraižą, nes kaip buvęs tremtinys, godus žinioni ir aktyvus žmogus jis tikrai turi ką papasakoti. O jo pasakojimai vaizdingi, perpinti susitikimais su kitais plačiai žinomais šių dienų veikėjais. Jis nestokoja ir kultūrinės, etnografinės veiklos planų, gyvu protu analizuoja ir vertina dabartinę šalies padėtį, moralines problemas.

Tačiau tai nebuvo pagrindinis jo apsilankymo tikslas. Dalykas tas, kad jis yra atgavęs tėvams priklausiusią žemę ir pastatus, kurie dabar niekieno nenaudojami. Tai sudaro 42 hektarus žemės, namą su trimis butais, klėtį, kitus ūkinius pastatus. Jis paties teigimu, žemės aplink Panevėžį – derlingos. Buvo sumanęs žmogus įleisti į tuos pastatus grįžtančius iš Sibiro tremtinius, ir dabar įleisti, tik kad niekas nesi-kreipia. Dabar grįžtantys tremtiniai gali gauti nemokamai butą bet kuriame Lietuvos mieste, net lengvatinį kreditą verslo pradžiai, įvairių kompensacijų. O dr. A. Bučiūnui skauda širdį, kad žemė

nenaudojama ir pastatai negyvenami nyksta. Vaikai jam taip pat sako: "Tėvai, mes taip užsiėmė, mums nerūpi tas ūkis". Taigi, ir atsilankė žmogus pas mus, vildamasis, kad gal per mus kas nors atsirastų norintis tame žemės lope tvar-kytis, nes, jo žodžiais tarant, į vieną dviejų kambarių būtų galima kraustyti nors ir šian-dien. Kitus du reikėtų parem-tuoti.

Mėginau išklausti svečio, ar jis ketina visa tai parduoti, kiek norėtų gauti, nes, tiesą sakant, lankėsi pas mus ir tokių, kurie kaip tik ieškotų gero pirkėjo ar labdaringo investitoriaus. Ši kartą viskas rodė kiek kitaip. Man vis grįžtant prie temos, dr. A. Bučiūnas mojo ranka ir sakė, kad ne tai svarbu. Kad tik būtų naudojama. "Na, pasakyk, kad už minimalią kainą, kad galima labai pigiai nuo-motis arba kiek nors sumokėti vėliau". Nepanašus jis buvo į kitus siūlytojus ar prekybi-ninkus, tad ir ryžausi apie jį parašyti.

Kas dar išaiškėjo apie siū-lomą ūkį. Jis ribojasi su taip pat nelabai naudojama atgau-ta kitų žmonių dvaro žeme – 180 hektarų. Visa tai Sodėliš-

kių kaime, Velžio apylinkėje, netoli upės Juoda, bažnyčia yra Velykiuose – už trijų kilometrų. Netoliese yra malūnas. Ūki-ninkauti galima būtų pradėti nuo kitų metų.

Išeidamas dr. A. Bučiūnas paliko gražų įrašą svečių kny-goje, nusifotografavome.

Man pačiam norėtųsi pridėti, kad tikiu, jog tokių žmonių, o ir apleistų, šeimnininko rankos ne-sulaukiančių vietovių Lietuvoje tikrai ne viena.

Žilvinas Beliauskas
Centro direktorius

Lietuvos Seimo Pirminin-ko Vytauto Landsbergio nuomone, "arabų pasaulis yra per mažo Lietuvos dėmesio objek-tas". Tai jis pastebėjo vasario 25 d. spaudos konferencijoje, ku-rioe apibendrino savo vizito Kuveite rezultatus. Patyrėme, kad čia norima bendradarbiau-ti, užmegzti tiesioginius ryšius su Lietuva, sakė Seimo vadovas. Jo nuomone, Lietuva galėtų pa-rodyti daugiau iniciatyvos ben-dradarbiauti. V. Landsbergis pa-stebėjo, kad su arabų šalimis Lietuva turi labai ribotus diplo-matinius santykius.

Užsiprenumeruokite DARBININKĄ
(718) 827 - 1351

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Aukos už tautą

Auką – ne tokia, kokią duodame Tautos Fondui, Balfui, Altui... Tai, ką jiems duodame, tėra tik šypsny, palyginti su aukomis, kurias norime priminti...

Auka – kentėjimu, krauju, laisve, gyvybe. Šios aukos nelygios savo rūšimi. Vieni atidavė kraują ir gyvybę kovos lauke, rezistencijoje. Tai herojinės aukos. Kiti buvo kalėjimais ir tortūromis nukankinti. Tai tautos kankiniai. Kiti dešimtimis ir šimtais tūkstančių buvo deportuoti. Tai tautą ištikusio naikinimo potvynio – genocidinės aukos...

Čia prisimename dar vieną aukų rūšį. 1943 m. kovo 16-17 dienomis buvo suimti ir išgabenti į Stutthofo kacetą 46 Lietuvos intelektualai, parinkti bausmei už visos tautos „kalbę“ – už rezistenciją okupanto užmačiai, kad Lietuvos jaunimas savanoriais stotų į nacių SS legioną.

Ši aukos rūšis ypatinga savo dramatine įtampa. Jie nebuvo tik užėjusio potvynio nuneštieji ir sunaikintieji. Jie galėjo būti sunaikinti, bet galėjo ir nebūti. Tai priklausė ne tik nuo svietimo potvynio. Tauta galėjo sutikti su okupanto reikalavimu ir paraginti, kad jaunimas klausytų, ko iš jo reikalaujama. Tuo atveju visi tie intelektualai būtų likę laisvi. Bet tie, kurie tada vairavo tautos nuotaikoms, pasirinko pasipriešinimą. Čia ir yra dramatiškasis, ir didingasis žmogaus ir tautos požymis: ne pragmatizmas save išsaugoti, bet apsisprendimas už ištikimybę principui, tai ištikimybei aukojant pačius geruosius.

Jei okupas pasirinko juos bausmei, tai pasirinko tokius, kurie tautai būtų skaudžiausia bausmė už pasipriešinimą. Jie buvo parinkti iš Vilniaus, Kauno, Marijampolės, Šiaulių, Telšių. Parinkti iš įvairių profesijų bei visuomeninių sluoksnių: tarėjai, profesorai, gimnazijų direktoriai, kunigai, jaunimo administracijos, spaudos, kariuomenės aktyvieji veikėjai. Tie 46 yra simbolinis aukos už tautą kacetuose branduolys. Jis buvo papildytas nauja Lietuvos žurnalistų banga, papildytas ir Vliko narių vežiojimais iš kalėjimo į kalėjimą po Vokietiją.

Tai išperkamoji auka už visos tautos ištikimybę apsisprendimo principui. Tautos stiprybei reikalingos tokios aukos. Organizmas juo tobulesnis, tuo labiau vienas jo narys susijęs su kitu. Samoninga yra tauta, kurios nariai jaučia savo tautiečių indėlį bendrai gerovei ir dėkingumą už tai.

Šių aukų prisiminimas nenustelbia aukos tų, kurie buvo ištikti nacių sąjungininko, nacių aplenkusio ir laiko, ir naikinimo mastu. Faktų sugretinimas tai dar labiau paryškina: 1943 metų kovo 16-17 dienomis naciai suėmė 46 intelektualus už tautos įvykdytą pasipriešinimą. 1941 metų liepos 12 dieną sovietai buvo suėmė 2000 intelektualų, kad pasipriešinimo negalėtų nė būti.

Nepriklausomybė nėra kokia tautos užgaida. Užgaida gali būti įsinorėjimas dalyko, be kurio galima apsieiti ir kuris kartais gali būti neprotingas. Ne vienu atveju didžiosios valstybės žiūrėjo ir žiūri į mažųjų tautų Nepriklausomybės siekimą, kaip į neprotingas užgaidas. Taip į Baltijos valstybes savo metu žiūrėjo hitlerininkai ir bolševikai. Tačiau Nepriklausomybė tautai yra gyvybės dalykas, jos valios giliausia išraiška. Tauta tą laisvę geriausiai išsaugo nepriklausomoje savo valstybėje.

Lietuvos vidaus politika – prioritetai ir alternatyvos

Algirdas Patackas,
Lietuvos Respublikos Seimo narys

Lietuvos vidaus politika – plati tema, o jos vertinimas neišvengiamai subjektyvus. Esu eilinis Seimo narys, nors ir senbuvis, todėl mano vertinimas toks ir bus – iš vienos Seimo kėdės, stengiantis vis tik žvelgti iš krikščioniškai suprastų politikos nuostatų.

Apskritai reikia pasakyti, kad gyvenimas Lietuvoje, nors ir sunkiai, juda į priekį, tačiau šitai lemia ne tiek politikų nuopelnai, kiek savaiminė laiko tėkmė. Kitais žodžiais, Lietuva gyvena savo gyvenimą, po truputį atsitiedama, kai kur klupdama ir skaudžiai, bet šitai lemia ne politika, o gilesni poslinkiai, dvasinio pobūdžio, dažnai sunkiai pastebimi, bet esminiai. Dar kitais žodžiais, pažangą Lietuvoje galima nusakyti ne kaip namo statybą, bet kaip lėtą ir beveik nepastebimą medelio augimą.

Laisvė neša savo vaisius.

O dabar – prie konkrečių dalykų. Gal pradėkime nuo hierarchiškai svarbiausių krikščioniškosios demokratijos požymių, apžvelgdami kas gero nuveikta atskirose srityse ir kur buvo atsilikta ar net pražudyta.

Švietimo srityje, nušalinus Zigmą Zinkevičių – tyla ir ramybė. Spaudą ir oponentus stauga nustojo dominti švietimo reikalai (bet apie tai – vėliau).

Reforma, nors ir braškėdama, juda. Pilietinio ugdymo programos vykdymui skirta 350,000 Lt (iš privatizavimo fondo lėšų). Mokyklos dengia stogus, stiklina langus, t. y. valdžia būtiniausiajam remontui surado lėšų. Išdygo pirmosios mokyklos ar jų priestatai, pradėti statyti jau Nepriklausomybės laikais, daugiausia Vilniaus krašte, dideliame lenkintojų nepasitenkinimui.

Iš viso švietimui skirta 25,6% biudžeto lėšų (5,8% BVP).

Pavyzdžiui, Alytaus savi valdybei skirta 300,000 Lt katalikiškos vidurinės mokyklos statybai. Pedagogų darbo užmokesčiai iki 99-ųjų sausio numatyta padidinti 30%, o nuo 2000 m. sausio 1 d. – 25%. Mokytojai jau nebėra skurdžiausia biudžetinė dalis, o jų atlyginimo vidurkis didesnis nei vidur-

tinis, tuo pačiu ir socialinis prestižas.

Kuriamos naujos mokyklų formos: profilinės, jaunimo (buvusios vakarinės), atgimsta gimnazijos. Privačių institucijų padaugėjo 2,5 karto.

Dygsta ir katalikiškos mokyklos ne tik Kaune ir Vilniuje. Pavyko įstatymiškai apginti teisę jas finansuoti ir valstybei, nors kairieji priešinosi. Jų prestižas, ypač Kaune – aukštas, mokiniai laukia eilės. Kitokie santykiai su mokytojais, kitokie mokinių tarpusavio santykiai. Tai pirmosios švietimo atsivertimo kregždės. Palaipsniui stabilizuojasi etikos ar tikybės pamokas lankančiųjų procentai – baigėsi bėgimas iš tikybės ir etikos ar pseudoetikos pamokas, nes keičiasi tikybės mokytojų kontingentas. Bet čia darbo ir rūpesčio – maris.

Šiaip ne taip, labdaros ir valstybės pagalba vyksta kompiuterizacija. Tačiau šitoje srityje skirtumas tarp miesto ir kaimo – milžiniškas. Tuo pačiu ir mokytojų kokybės. Šitai privertė peržiūrėti abiturijos egzaminų bei stojamųjų egzaminų aukštąsias mokyklas tvarką. Čia dabar bus daugiau objektyvumo – kai kurių egzaminų (kol kas istorijos ir matematikos) vertinimas bus centralizuotas. Tačiau iškyla formalizavimo pavojus, ypač humanitariniuose dalykuose.

Tai tiek apie tai, kas teigiama. Nepaprastai daug priklausau nuo mokytojų, direktorių. Bet dauguma iš jų, ypač direktorių – iš senosios kohortos. Iš čia mokinių santykis su mokykla tebe lieka negatyvus. Neišspręsta nepaprastai skauda mokyklas nelankančiųjų bėda. 1997/97 m. mokyklas nustojo lankyti 1,2% (6081) moksleivių. Tarp mokinių vis labiau plinta narkomanija, ypač „pigieji“ narkotikai – „brangiesiems“, laimei, kelią užkerta mūsų pragyvenimo lygis. Reketas prasiskverbė ir į mokyklas – prie kai kurių jau tenka statyti policininkus. Gimdanti moksleivė – seniai nebe nauji. Gerai dar kad gimdanti ir/ar vaikelį auginanti. Yra šeimų, kur vaikai neišgali lankyti mokyklos dėl tėvų neturto – Lietuvoje tai nauji. Beveik visa

Los Angeles LFB 32-se politinėse studijose kalba Lietuvos seimo narys Algirdas Patackas, prie stalo – moderatorius Juozas Pupius

paaugliui skirta spauda – malonumų ar aštrių potyrių kryptimi orientuojanti. Katalikiški leidiniai – silpni, negausūs, jų įtakos beveik nesijaučia.

Reziūme – kol kas nuostoliai viršija pasiekimus. Atskira kalba apie ateitininkus.

Aukštojo mokslo srityje – studentų skaičius (stoja 45% abiturientų) dar per mažas. Bus steigiamas Šiaulių universitetas, bene septintas Lietuvoje. Policijos akademija reorganizuota į Lietuvos teisės akademiją – atsirado dar vienas teisininkų ruošimo židinys, be stagnacinio Vilniaus universiteto (teisės fakultetas yra ir Vytauto Didžiojo universitete, bus ir Klaipėdoje).

Dideli ginčai vyksta dėl studijų finansavimo. Valstybė bando apibrėžti ribą, kuri bus finansuojama iš valstybės. Rektorai (Vilniaus universiteto) savarankiškai ją keičia, savavališkai nustatydami mokesčių už mokslą, bet nenorėdami atsiskaityti už gautas lėšas. Padėtis – neapibrėžta. Krikščionių demokratų jaunimas yra išsakęs savo nuomonę šia tema ir aktyviai dalyvauja jos sprendime.

(Studentiškoje buityje – nauji. Vilniaus universiteto rektorius leido, kandidatodamas į Prezidentus, studentams gyventi „susimetus“ bendrabučiuose. Tėvams nežinant. Apie jau išryškėjusias pasekmes nutylima). Ir vėl ta pati problema – labai daug priklauso nuo dėstytojo. Gal žvaliausiai atrodo Vytauto Didžiojo universiteto jaunimas (kur man tenka dėstyti) – vis tik pirmoji nepriklausoma aukštoji mokykla buvusioje SSSR.

Mokslo problemas dėl laiko stokos apleidžiu. Su švietimu siejamos mūsų ateities viltys, ir

probrėškų jau yra. Gaila, kad krikščionys demokratai, samokslas ir jų pačių ydų dėka prarado istorinę galimybę čia betarpiškai dalyvauti. Tai – vienas sunkiausių praradimų.

Socialinė sritis. Kas gero? Visų pirma, ministrė. Jauna, simpatiška, patraukli, ir ištis mokanti atjausti ir šią atjautą realizuoti. Atrodo, tikintis žmogus – katalikų esama ne tik pas krikdumus.

Reikia pasakyti, kad apskritai Vyriausybė socialinei globai skiria dėmesį, kartais net „socialdemokratišką“, už ką susilaukia liberalų priekaištų. Tačiau G. Vagnorius savo pažadus tęsi – indėliai gražinami, nuo 1996 m. pabaigos pensijos didėja sparčiau nei kainų indeksas, t. y. didėja jų perkamoji galia. Tačiau vidutinė pensija vis dėl to yra per maža – 290 Lt. Beveik pusė biudžeto (46,8%) – socialinei sferai. Kaip nekeista, tarp labiausiai socialiai pažeidžiamų invalidai yra antroje vietoje, moterys su vaikais – trečioje. Pirmoji – tie, kuriems iki pensijos liko 5 m. Priežastis – nedarbas. Vidutinė bedarbio pašalpa – 181 Lt (45 doleriai), 1997 m. bedarbių (registruotų) padidėjo 5,4%, tačiau nedarbas iš tikro du kartus viršija registruotą. Ypač didelis nedarbas kaime (18%) ir tarp moterų. Naujų darbo vietų beveik nėra. Ypač sunki buvusių socializmo monstrų – didelių, dabar bankrutuojančių gamyklų – darbininkų padėtis.

Nors BVP išaugo 5,8%, vidutinis užmokestis 12,6%, pensijos – 15%, vis tiek skurstančiųjų – 16,6%. Grėsminga, kad skurstančiose šeimose kas antras žmogus – vaikas. Pusė jų nega-

(nukelta į 5 psl.)

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 32

Atsisakiau. „Vyrai, man nereikėtų rodytis. Tai gali būti panaudota prieš mūsų bendrą reikalą. Pamatys mane kagėbistai ir paskelbs: dalyvavo amerikiečių pareigūnas, tai CŽV viską inspiruoja“, - aiškinausi jiems. Šis argumentas ir Sąjūdžio žmonėms pasirodė gana rimtas.

Įsitaisęs pakylęs papėdėje, įsijungiau diktofoną, kad įsirašytų kiekvieną žodį ir galėčiau parvežti į Čikagą nors to istorinio mitingo garsus. Tą savotiškos ekstazės jausmą gali suprasti tik tie, kurie buvo tada tarp žmonių, toje du kartus šimtatūkstantinėje minioje. Kai po kelias valandas kraują deginusių žodžių apie laisvę ir istorinį teisingumą per Vingio parką nuvilnijo mūsų krašto himnas, atrodė, įvyko stebuklas. Negalėjau patikėti, kad tai ne sapnas, kad tai aš traukiu „Tautišką giesmę“ drauge su visa Lietuva.

Pradėjo lyti. Pamažu žingsniauome tūkstančių žmonių minioje, susikabinę, dainuodami dainas. Ėjau kartu su Česlovu Kudaba. Šalia mūsų atsirado kažkoks jaunuolis sušlapusiais lietuvių plaukais. „Čia iniciatyvinės grupės narys Zigmą Vaišvilą“, - pristatė man jį Česlovas. „Toks jaunas, bet revoliucijas kelia jaunimas“, - pamaniau. Po pusantros metų sužinojau, kad tas jaunuolis tapo net vicepremjuru, vienu svarbiausių Lietuvos Vyriausybės žmonių ir greitai vėl pranyko politinėje užmarštyje.

Apie šį milžinišką mitingą Vingio parke tuoj pat sužinojo išeivija. Tai buvo pagrindinė visų pokalbių tema Čikagos lietuvių susibūrimuose. Po šio įvykio jau dauguma mūsų bendruomenės

narių ėmė tikėti patriotiniais Sąjūdžio siekais. Būta net per daug nekantrumo – stiprėjant laisvėjimo procesui, Amerikoje pasigirdo balsų, kad reikia kuo greičiau pasauliui skelbti savo valstybės nepriklausomybę.

Vis dėlto JAV lietuviai laikėsi gana skirtingų nuomonių, kaip reikėtų bendruomenei elgtis naujoje istorinėje situacijoje. Vieni be jokių išlygų ragino kuo greičiau visais įmanomais būdais remti Sąjūdį ir, pagauti pakiliuos nuotaikos, net kiek retoriškai kvietė aukotis vardan tėvynės. Bet kai kurie daugiau politikuoti linkę asmenys jau ėmė kalbėti apie partinę Lietuvos išsivadavimo judėjimo orientaciją, klausiti, kas tie žmonės, vadovaujantys Sąjūdžiui, kokia bus jų politika, mūsų šaliai atkūrus nepriklausomybę.

Dvejonių tarp išeivių sukeldavo ir Ameriką pasiekę nesutarimų tarp išsilaisvinimo kovos lyderių atgarsiai. Antai tapo žinoma labai skeptiška Laisvės lygos vadovo Antano Terlecko nuostata Sąjūdžio atžvilgiu. Nors nedaug kas galvojo, kad tai – KGB valdoma organizacija, bet būta įtarinėjimų, jog joje yra nemažai infiltruotų saugumo agentų. Radikaliausiai nusiteikusiems išeivijos atstovams net atrodė, kad dėl šios priežasties Sąjūdis per daug taikstosi su sovietine valdžia, linksta į visokius kompromisus nepriklausomybės klausimu.

Aš galėjau tiesiogiai stebėti, kas vyksta Lietuvoje, nes 1988 metų rudenį dar kartą atvykau į Lietuvą. Įsitikinau, kad mūsų žmonėms tenka veikti be galo painioje, prieštaringoje ir pavojingoje situacijoje. Per tą viešnagę su manimi panorė susitikti ir tuometinės valdžios pirmieji asmenys. Taip susipažinau su naujuoju Lietuvos komunistų partijos vadovu Algirdu Brazausku.

SUSITIKIMAI
SU ALGIRDU BRAZAUSKU

Algirdo Brazausko pasiūlymą susitikti perdavė Justas Paleckis, paskambinęs į Gamtos apsaugos komitetą, kur beveik kas dieną

lankydavau. Jis mane pakvietė į „Draugystės“ viešbutį, kur, atrodo, turėjo savo kabinetą.

Šis pirmasis mano pokalbis su Algirdu Brazausku buvo gana ilgas, nors susidarė įspūdis, kad pasikviesdamas mane, jis neturėjo jokio konkretaus tikslo ir norėjo tik susipažinti, nes, kaip supratau, buvo nemažai girdėjęs apie mano veiklą. Pasikalbėjus kabinete, jis dar pakvietė mane kartu papietauti. Šnekučiomės pačiomis įvairiausiomis temomis, žinoma, ir apie Sąjūdį. Pakrypus pokalbiui tokia linkme, Algirdas Brazauskas pasidarė gana atsargus: nesiėmė kritikuoti šios organizacijos, bet vengė ir pritarti jos veiklai. Jis itin pabrėžė, kad reikia žmones raginti laikytis oriai, ramiai ir žūtbūt vengti ekscesų.

Sėdėdamas Algirdo Brazausko kabinete, netyčia nugirdau porą mane sudominusių jo pokalbių telefonų. Vieną sykį jis kalbėjosi su kažkuo apie tuo metu badavusį Petrą Cidziką. Atsimenu, Brazauskas nerimavo, kad ta protesto akcija nesibaigtų mirtimi, ir prašė savo pašnekovo perduoti Sąjūdžio vadams, kad šie įsiklūtų ir įkalbėtų Cidziką nutraukti badavimą, žadėdamas, kad jo reikalavimai bus patenkinti.

Po kurio laiko vėl suskambėjo A. Brazausko telefonas. Iš karto supratau, kad skambina iš Maskvos, nes jis ėmė kalbėti rusiškai ir kažkaip net pasikeitė jo balso tonas. A. Brazauskas nežinojo, kad aš mokau rusų kalbą. Vienaip ar kitaip, jis niekaip neparodė man, kad norėtų likti kabinete vienas.

Girdėjau, kaip A. Brazauskas kažkam atakliai įrodinėjo, kad LKP antruoju centro komiteto sekretoriumi turi būti paskirtas ne kas nors atsiųstas iš Maskvos, bet vietinis komunistas Vladimiras Beriozovas. Esą jis taip pat rusas ir sugebėsias ginti rusų interesus Lietuvoje, be to, gerai mokąs lietuvių kalbą. Kaip supratau, Maskva vis dėlto siūlė kažkokį savo žmogų, bet A. Brazauskas tvirtai laikėsi savo pozicijos ir aiškino, kad vienintelis tinkamas kandidatas toms

(nukelta į 4 psl.)

Amerikiečiai kuria Vilniaus įvaizdį

Rosseta Vingevičiūtė

“Reikia ne skustis, koks prastas Lietuvos įvaizdis pasaulyje, o pradėti jį kurti”, - sako 28-erių metų David Burgess ir 41-erių metų Thomas Wilbur, du amerikiečiai, sukūrę videofilmą “Vilnius – naujosios Europos simbolis”.

Portugalijoje vykusioje pasaulinėje parodoje Lietuva buvo pristatyta vos ne kaip bulvių kraštas, skandinavų spauda rašo apie pavojus, tykančius naktinėse Vilniaus gatvėse, kelionių agentūros skundžiasi, kad atvykėlių iš svetimų kraštų Lietuvoje kur kas mažiau nei pas kaimynus, politikai iš aukščiausių tribūnų jau beveik dešimtmetį kalbą, kaip svarbu pasauliui pateikti Lietuvą kaip patrauklų kraštą, bet dažnai įvaizdžio kūrimas baigiasi nežinia kur išleistais milijonais.

Varšuvoje, Rygoje, Taline ir dešimtyse senosios ir naujosios Europos miestų gali išgulti videokasetę, kurią parvežęs parodys draugams bei giminiams ir kurią apdairūs turizmo agentai platina kitų šalių kolegoms, sudarantiems naujus kelionių maršrutus. Kodėl šiuo patikrintu miesto bei šalies reklamos būdu vis dar nesinaudoja lietuviai, galima paaiškinti ne bent tuo, kad dejuoti bei skustis valdžia ir pinigų trūkumu lengviau nei ką nors daryti.

Vis dažniau dienas ar dviem Lietuva atvykusios pasaulinės žvaigždės taip ir nespėja pamatyti miesto, kuriame dainuoja, groja ar sudaro verslo kontraktus, - išvykstantiems išteikiamas koks gintaro niekūtis, dabar, tikėkimės, jie išsiveža ir vaizda juoste, kurioje Vilnius pristatomas kaip Europos kultūros dalis, kaip miestas, kurio pilnakraujis gyvenimas prasidėjo beveik prieš tūkstantmetį.

Beveik dvejus metus truko šio reklaminių ir kultūrinio filmo kūrimas, kurį iš savo asmeninių lėšų finansavo T. Wilbur, nelabai norintis kalbėti apie tai, kiek kainavo įgyvendinti savo idėją, tačiau neslepantis, jog už filmui išleistus pinigus galėjo pasistatyti namą.

Šalies įvaizdis pradedamas kurti nuo pasienio punktų

Nemažai po pasaulį keliaus ir galis valandomis pasakoti ne tikėtinas savo kelionių istorijas

Thomas sako negalįs suprasti, kodėl kiekvieną per Lietuvos sieną važiuojantį žmogų žiūrima kaip į nusikaltėlį, o pasienyje stovi automatai ginkluoti vyrukai. Pirmą kartą atvykusiam žmogui gali atrodyti, kad šalyje vyksta sukilimas ar gaudomi ypač pavojingi recidyvistai. Ypač amerikietį stebina kebli Baltijos šalių vidaus sienų pervažiavimo procedūra – kartą jam net porą valandų reikėjo laukti kol nemandagūs pasieniečiai patikrino kelis lengvuosius automobilius, kuriais į susitikimą važiuo tikrai ne nusikalstamų gaujų lyderiai.

Ne lietuvių kilmės, bet lietuviškai gerai pramokę ir galintys skaityti lietuvišką spaudą amerikiečiai geriau nei tūlas lietuvis supranta valdžios ir spaudos sąsajas bei stebisi keistokai aprašyta prezidento rinkimų kampanija. Susipažinti su demokratijos plėtra Lietuvoje atvykęs David pasigenda išsamesnės politikos bei ekonomikos įvykių analizės. Valdo Adamkaus išrinkimas Lietuvos prezidentu buvo ypač gera šalies reklama – net mažiausiame JAV mieste tapo žinomas Lietuvos vardas, nes nuo pat nepriklausomybės atkūrimo nebuvo skirta tiek daug dėmesio daugeliui amerikiečių vis dar nežinomam kraštui. Tačiau ir Thomas, ir David įsitikinę, kad Lietuvos valdžia bei verslininkai per mažai rūpinasi krašto reklama Vakaruose. Filmo kūrėjai labai skeptiškai vertino Europos reikalų ministerijos, taip ir nesugebėjusios supažindinti Europos ir pasaulio su naująja Lietuva, veiklą.

Kunigaikštis Gediminas – mėgstamas amerikiečio herojus

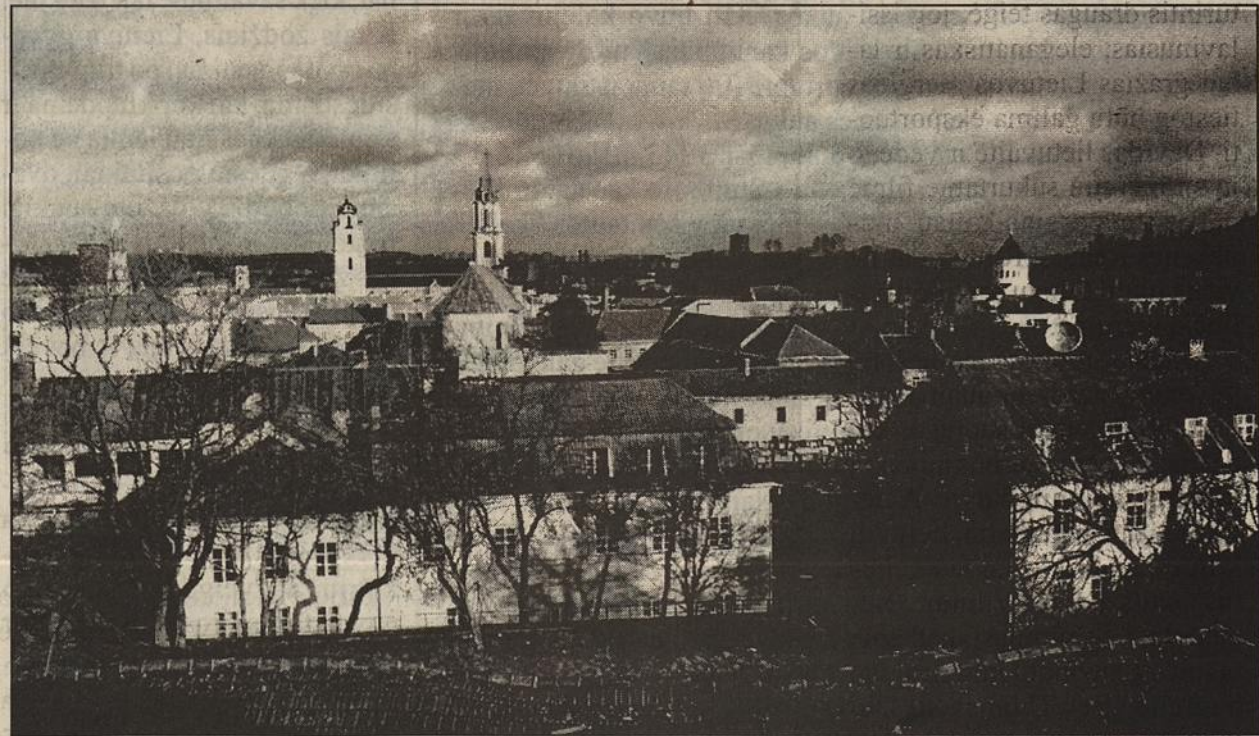
Stanford ir Chicagos universitetų absolventas, dabar Lietuvoje įregistruotas imonės savininkas ir bene vienintelis jos darbuotojas Thomas pusiau juokais, pusiau rimtai sako, kad jam patinka kunigaikštis Gediminas, nors per rinkimus už tokį šalies valdovą tikrai nebusuotų. Tie-

sa, Katedros aikštėje stovintis sostinės įkūrėjo paminklas su siūžavėjimo nekelia, bet, pasak Thomo, tai buvo geriausias iš blogų pasiūlytų paminklo projektų.

Ir Thomas, ir jo filmo bendraautoris bei režisierius David senosios Lietuvos ir Vilniaus bažnyčių istoriją išmano turbūt geriau nei čia gimę lietuviai. Filme minima, kad mieste yra 30 išpūdingų bažnyčių – gerokai daugiau nei daugelyje Europos miestų, ir tai liudija, kad Vilnius šimtmečiais buvo labai turtingas miestas. Amerikiečiai taip pat žavisi senomis lietuvių diplomatijos tradicijomis ir prieštarauja dėl priekaištų naujosios

Vilniaus meras Rolandas Paksas R. Šuikos nuotr.

Vilnius R. Šuikos nuotr.

Lietuvos diplomatom, esą jie kalti, kad Estija aplenkė Lietuvą, integruodamasi į Europos struktūras.

David manymu, Vilnius ir Lietuva yra kur kas atviresni pasauliui nei Talinas ar Estija. Vilniuje persipynusios labai skirtingos kultūros, ir filme “Vilnius – naujosios Europos simbolis” tai labai aiškiai parodyta, nes matome ir rusų stačiatikių bažnyčias, Maskvos bei visos Rusijos patriarcho Aleksijaus apsilankymą, ir lenkų kultūros įtaką Vilniui bei atvirkščiai – lietuvių įtaką lenkų kultūrai. Itin taktiškai filmo kūrėjai aiškina, kokia buvo ir yra žydų bendruomenės padėtis Lietuvos sostinėje. Minimos ir masinės žydų žudynės, bet nėra beatodairiškų kaltinimų, vardijamos iš Vilniaus kilusios pasaulinės kultūros išmokybės, o sinagogoje matome senyvo susimąsciusio žydo

veidą maldos akimirka.

Filme stengiasi papasakoti ne tik apie Vilniaus architektūrą ir istoriją, bet ir kultūrą, menininkus, kurie puikiai žinomi Lietuvoje, bet nepažįstami pasaulyje. Panaudotos puikios nespaltotos Antano Sutkaus fotografijos, skamba Osvaldo Balakausko, Danieliaus Sadausko, Dainiaus Pulausko, choro “Jaunoji muzika” ir kitų žinomų kolektyvų atliekama muzika.

KGB muziejus ir gražios merginos

45 minučių trukmės filme Vilniaus istorija pasakojama nuo garsiojo Gedimino sapno iki šių dienų, todėl ši vaizda juostė gali būti ne tik suvenyras iš kelionės, bet ir mokomoji priemonė. Drąsiai galima tvirtinti, kad filmo kūrėjai, Lietuvoje gyvenantys ir dirbantys su

pertraukomis kelerius metus, apie Vilnių ir jo istoriją žino daugiau nei klerkai ar pareigūnai, kuriems rūpintis šalies įvaizdžiu yra tiesioginis darbas. Be to, amerikiečiai puikiai suvokia, kad vien Rumšiškio tipo vaizdeliais vakariečių nesuvilios, todėl filme nėra rūpintojėlių ir graudžių dainų, o liaudies tradicijos – tai šurmuliuojanti Kaziuo mugė, linksmos folklorinių ansamblių šventės Vilniaus senamiestyje ir audėja, audžianti margaspalvę juosta.

Tremties pažėminimo, nepatyrusių vakariečių turėtų sudominti KGB muziejus, po kurio kameras vedžioja ir apie kančinimus pasakoja buvęs tremtinys Juozas Aleksiejūnas. Unikaliame muziejuje kasmet apsilanko šimtai užsieniečių. Žiūrėdamas filmą staiga suvoki, kokia

(nukelta i 5 psl.)

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 32

(atkelta iš 3 psl.)

pareigoms – Beriozovas. Padėjęs telefono ragelį, neprisitardamas, su kuo kalbėjosi, tepasakė: “Artimiausiomis dienomis mūsų Centro komiteto antruosio sekretoriumi išrinksiu Beriozovą. Pagaliau neturėsime prievaizdo”.

Per tą viešnagę mane pasikalbėti taip pat pasikvietė tuometinis Lietuvos SSR Ministrų Tarybos pirmininkas Vytautas Sakalauskas. Pasitkęs jo pavaduotojas P. Ignatas įvedė mane į milžiniško dydžio kabinetą, kuriame per visą pokalbį būvome mes trise. Šnekėjome tik apie Ignalinos atominę elektrinę. V. Sakalauskas klausinėjo, kiek, mano nuomone, Lietuvai pavojinga ši jėgainė, ir domėjosi, ar būtų galima kaip nors pakviesti tarptautinius ekspertus, kurie bešališkai įvertintų situaciją. Pokalbis buvo gerokai trumpesnis negu su Algirdu Brazausku ir daug oficialesnis. Jau tuomet pamaniau, kad naujasis Lietuvos komunistų vadovas išsiskiria iš kitų savo partijos veikėjų mokėjimo sukurti draugišką pokalbio atmosferą ir sugeba pašnekovui palikti malonaus žmogaus įspūdį.

Išėjimą suvokė, kad šiam asmeniui tapti Lietuvos komunistų vadovu paradoksaliai padėjo Sąjūdis. Bet didesnio susidomėjimo jis nekėlė, nes beveik vieningai buvo laikomasi nuomonės, kad tai tiesiog lankstintis, modernesnis sovietinės okupacijos valdžios atstovas, labiau atitinkantis M. Gorbačiovo “perestrojkos” dvasią.

Man Algirdo Brazausko iškilimas iš pradžių taip pat atrodė antraeilis įvykis palyginti su vis labiau išitvirtinančio Sąjūdžio veikla. Tačiau kai atėjo žinia, kad jis grąžino tikintiesiems Vilniaus arkikatedrą, jau atkreipiau į jį rimtą dėmesį. Išėjimui šis sprendimas labai patiko ir buvo kalbama, kad štai net Lietuvos komu-

nistai ima keistis.

Algirdui Brazauskui ėmus atvirai bendradarbiauti su Sąjūdžiu, JAV lietuviai kuriam laikui net tarsi primiršo, kad jis – sovietinės valdžios atstovas, ir jo veikla buvo vertinama kaip Atgimimo judėjimo sudėtinė dalis. Tik kilius pirmiesiems nesutarimams su Sąjūdžio lyderiais vėl buvo prisiminta, kad jis – komunistas.

Didelį nepasitenkinimą ir nusivylimą sukėlė atėjusi žinia, kad 1988 metų lapkričio mėnesį Lietuvos Aukščiausioji Taryba, pirmiausia Algirdui Brazauskui pasistengus, neparemti Estijos, paskelbusios savo įstatymų viršenybę Sovietų Sąjungos įstatymų atžvilgiu, ir neskė jos pavyzdžiu. Žinajame apie būsimą svarstymą iš anksto, laukėme naujo žingsnio Nepriklausomybės kryptimi, ir mums buvo labai netikėta, kad atsisakys jį žengti. Šiuos įvykius komentavo Amerikos televizija, radijas, rašė spauda.

Jautėmės lyg išdavę estus. “Štai kaip reikia elgtis – dar mažesnė tauta negu mūsų, o nepabijojo Sovietų galybės. Mes gi tik kalbame, kaip kadaise kalbėdavome, kad be Vilniaus nenurimsime, ir nieko nedarome”, - šnekėdavosi lietuviai. Bet dėl to kaltintas ne vien Algirdas Brazauskas ir jo komunistai. Žinajame, kad ir Sąjūdyje nebuvo vieningos nuomonės šiuo klausimu. Tiesa, vėliau, ypač po labai ryžtingos mūsų Nepriklausomybės atkūrimo deklaracijos, kai Lietuva tapo Baltijos šalių išlaisvinimo kovos lyderiu, nuoskauda dėl neparemtos Estijos buvo visiškai pamiršta.

Išėjimą rimtai susimąstė, kaip vertinti Algirdą Brazauską, tik tuomet, kai jo vadovaujama Lietuvos komunistų partija pasiskelbė nepriklausoma nuo Maskvos. Imta svarstyti, kokią tai turės politinę reikšmę, koks bus tos partijos vaidmuo, kam atstovauja Algirdas Brazauskas. Mane buvo apėmę labai prieštaringi jausmai. Viena vertus, laikiausi nuomonės, kad tai – kolaborantų partija, politiškai atsakinga už tai, kas vyko Lietuvoje. Kita vertus, supratau, kad Lietuvos komunistų atsiskyrimas nuo Maskvos smarkiai ardo visos Sovietų Sąjungos komunistinę sistemą ir kad tai labai

svarbus žingsnis mūsų šalies išsilaivinimo kryptimi. Panašiai galvojo nemažai Amerikos lietuvių.

Tuo metu išėjimo sąmonėje jau buvo susiformavusi aiški nuostata, kad Lietuvos išsilaivinimo lyderiai – Vytautas Landsbergis ir dar vienas kitas jo bendražygis. Kažkaip net nepagalvota, kad Algirdas Brazauskas Lietuvoje galėtų būti populiariesnis už Sąjūdžio vadus.

Kai paskelbus Nepriklausomybės atkūrimo aktą Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamosios Seimo pirmininku buvo išrinktas Vytautas Landsbergis, mums tai atrodė savaime suprantamas dalykas ir neįsivaizdavome, kad į šį postą galėtų pretenduoti kas nors kitas. Visiškai nesuprantame tuo klausimu Lietuvoje kilusios polemikos. Dėl savo straipsnio “Istorinė klaida” Arvydas Juozaitis JAV lietuvių bendruomenėje turbūt iki šių dienų tapatinamas su komunistais, nors kiek anksčiau jis buvo laikomas jaunosios kartos politinė žvaigždė. Svarstėme, kaip žmonėms gali šauti į galvą tokia keista mintis: atkūrusios Nepriklausomybę Lietuvos vadovu siūlyti kolaboravusius su okupantais Kompartijos pirmąjį sekretorių, net jei jis ir labai neblogas vyras.

Tačiau Algirdo Brazausko paskyrimas ministrės pirmininkės Kazimieros Prunskienės pavaduotoju didelės dalies išėjimo buvo sutiktas gana palankiai, nes atrodė, kad žmogus turinčiam ūkinio vadovavimo patirties ir nemažai prisidėjusiam prie Sovietų Sąjungos kompartijos griovimo iš vidaus, dar galima patikėti toki postą.

Bet kai jo vadovaujami Lietuvos komunistai pakeitė savo pavadinimą ir tapo “darbiečiais” – LDDP, Amerikos lietuviai gana nepalankiai įvertino tokį taktinį manevrą. Manėme, kad ta partija turėjo anksčiau ar vėliau pati likviduoti ir nueiti istorinę praeitin.

(bus daugiau)

Amerikiečiai kuria Vilniaus įvaizdį

(atkelta iš 4 psl.)

skausminga ir liūdna buvo miesto bei jo žmonių istorija, tačiau šiuolaikinis Vilnius, nors ir persekiojamas praeities, vilioja ir dabarties žmogui įprastomis pramogomis. Ypač gundančiai dinamiškai nufilmuotoje vaizdajuostėje atrodo naktiniai klubai. Sužinome, kad kas savaitę Vilniuje vyksta 100 įvairių kultūrinių renginių, garsėja teatrai, simfoniniai orkestrai, o miesto restoranuose galima paragauti beveik viso pasaulio patiekalų – ir indiško, ir prancūziško, ir itališko, ir, žinoma, lietuviško.

Thomas pasakoja, kad i Lietuvą trumpam užsukęs jo pasiturintis draugas teigė, jog išsilavinusias, elegantiškas ir labai gražias Lietuvos merginas tiesiog būtų galima eksportuoti. Davaidas lietuvaitei ir vedė, o jų su bičiuliu sukurta filme matysite garsias mūsų manekenes Renatą, Rūtą ir dar ne vieną tikrai turistų privilioti galinčią merginą.

Valdžia, mokesčiais ir šiaip gyvenimu nepatenkintam lietuviui turbūt sunku suprasti, kodėl palikę gerus darbus ir puikiai karjerą svajonių šalyje Amerikoje, net nebūdami lietuvių kilmės, amerikiečiai jau kelintus metus gyvena Vilniuje. Negana to, taip rūpinasi, kad apie tą miestą sužinotų kuo daugiau pasaulio. Bet Thomas su Davidu tvirtina, jog nuostabu gyventi ir dirbti milžiniškas permainas patiriančioje šalyje. Nesvarbu, kad pirmą kartą atvykę jie rado čia mažai angliškai kalbantių žmonių, todėl viešbutyje, kuriame gyveno

Vilniaus miestas iš paukščio skrydžio

R. Šuikos nuotr.

Thomas, norimus patiekalus valgiaraštyje jis parodydavo pirštais. Nesvarbu, kad abu jie labai nusivylė nevaisinga Lietuvos ekonominės plėtros agentūros, kurioje dirbo, veikla, kad juos piktina už integracijos į Europą reikalus atsakingų pareigūnų nerangumas, kad jiems gerokai nusibodo klausimas, ką jie čia veikia, užuot gyvenę šalyje,

kurioje ekonomika nuolat auga, o viskis gerokai pigesnis nei Lietuvoje. David ir Thomas tvirtina, kad idomu gyventi šalyje, kurioje gali kažką pakeisti, ir filmas "Vilnius – naujosios Europos simbolis" yra jų indėlis į kintančią pasaulio nuomonę apie posovietinę Lietuvą.

Tautos Fondo premijos gimnazijų abiturientams

Kęstutis K. Miklas

Tautos Fondo taryba š. m. sausio 30 d. Brooklyne, NY, buvo susirinkusi specialiam posėdžiui apsispręsti Fondo tolimesnį veiklos planą ir paramos skirstymą Lietuvai ateityje. TF taryba, susidedanti iš 15 asmenų, išrenkamų kasmet rotaciniu būdu Fondo metiniuose suvažiavimuose, renkasi kelis kartus per metus ir daugiausiai laiko praleidžia analizuodama aibę prašymų paramai gauti ir ją skirstydama. Šiuo metu tarybai vadovauja Jonas Vilgalyš. Į ją taip pat įeina: Juozas Giedraitis, Liūda Gudelis, Algirdas Lukoševičius, Kostas Norvila, Pranas Povilaitis, Rasa Razgaitienė, Evaldas Remėza, Antanas Sabalis, Jonas Vainius, Aleksandras Vakselis, Jurgis Valaitis, Algis Vedeckas, Jadviga Vytuvienė ir Kęstutis K. Miklas.

Kadangi praėjusių metų spalio 21 dienos posėdis didžiū-

moje buvo skirtas Lietuvos paramai, tad šiame posėdyje paramos skirstymas nebuvo svarstomas. Tada iš Fondo buvo paskirta 72,400 dolerių (Lietuvos studentų stipendijoms – 7,400, Rytų Lietuvos ir užribių mokykloms bei jų mokytojams – 24,100 ir įvairių organizacijų bei jų projektams paremti – 40,900. Į šią sumą įeina ir 10,000 dol. parama Amerikos lietuvių tarybai).

Visą Fondo administravimą tvarko tarybos išrinkta 7 asmenų valdyba, kurios pirmininku yra Algis Vedeckas ir į kurią dar įeina: Donatas Banaitis, Gražina Janušienė, Aldona Katinienė, Jonas Klivėčka, Vida Penikienė ir Vacys Steponis. Iš valdybos pirmininko pranešimo šiame posėdyje paaiškėjo, kad vajus surinkti 75,000 dolerių lietuviškosios pradinės mokyklos Lavo-riškės stovybos paramai puikiai pasisekė ir reikalinga suma jau surinkta. Vilniaus apskrities va-

skūsti vieną įstaigą, kuri juos labai išnaudojo, imdama aukštas kainas už patarnavimus, kurie nieko gero jiems nedavė, tik bėdos pridarė. Ir dabar jie turi samdyti advokatą, kad iš tų imigracijos bėdų išsikrapštytų.

Daugelis naujai atvykusiųjų žmonių, kurie kreipiasi į įvairias imigracijos patarnavimų įstaigas, nežino, kad apgavystę gali apskūsti miestui, net nepasakydami savo pavardės. Ir šitai galioja visuose Amerikos miestuose, ne tik Chicagoje.

Naudotasi medžiaga iš "Chicago Tribune". 1/25/99

Parengė B. Jasaitienė ir A. Šmulskštienė

Lietuvos vidaus politika – prioritetai ir alternatyvos

(atkelta iš 3 psl.)

li suteikti išsilavinimo savo vaikams, 71% gyvena vien iš pašalpos. Beje, pensininkų tarp jų beveik nėra. Už pensininkus dar blogiau gyvena jaunos šeimos – tos, kurios negauna tėvų paramos. Bet pensijų skyrimo amžius palaipsniui didėja (buvo 60 ir 55 m.), kol pasieks 62,5 ir 60 metų.

Pradėta rengti socialiniai darbuotojai penkiose aukštosiose mokyklose ir penkiose aukštesnėse medicinos mokyklose. Tai iki šiol negirdėta paslauga. Lygiai greta su valstybe socialiniais rūpesčiais dalinasi ir Bažnyčia, kas anksčiau jai buvo beveik neleidžiama. Todėl yra plati dirva krikščioniškai socialinei doktrinai įgyvendinti. Jau dabar drąsiai galime teigti, kad valstybė viena, be Bažnyčios, šitos socialinio rūpesčio naštos nepaneštų. Taigi socialinis rūpestis – arimai krikščioniškai demokratijai. Būtent šioje srityje krikščionys demokratai pasirodo patenkinamai.

Tačiau vis dar neleistinai didelis skirtumas tarp turtingiausio ir vargingiausio visuomenės sluoksnio – apie 12 kartų. Ypač žmones piktina pastarųjų metų begėdiškai pasididinę algas valdininkai (pvz., teisėjai – iki 30,000 litų per mėnesį). Tai – Seimo darbo brokas. Tik kilus skandalui imtasi drausminti, bet teisėjus ir prokurorus bijomasi judinti (Seimas ir neapsižiūrėjo, kaip liko pagal algą paskutinėje vietoje – po rajono merų ir ministerijų patarėjų). Turtingiausi yra kaip ir anksčiau – bankininkai ir žurnalistai (pvz., "Respublika" vien už reklamą per mėnesį gauna 3 mln. Lt), bet apie žurnalistus gerai arba nieko...

Apibendrinant reikia pasakyti, kad skurdas Lietuvoje nėra didesnis nei kitose Baltijos ir Rytų Europos šalyse ir yra mažesnis nei kaimyninėje Baltarusijoje, Karaliaučiaus srityje ir Rusijoje. Ten dėka krizės visai atkrista ir socializmas, o tuo pačiu ir apatija. Geriausia pamo-

didinimui Lietuvos užribių bei paribų mokytojams bei mokykloms, skyrimui premijų už studijas ir rašinius Lietuvos laisvės ir partizanų kovų temomis ir rėmimui projektų, kurie yra skirti platesniam Lietuvos jaunimo supažindinimui su lietuvių tautos genocidu ir jo auklėjimui, kad jis imtų jausti pilną atsakomybę bei meilę savo tautai. Svarstytas reikalingumas taip pat skirti premijas ne tik aukštajai mokslo baigiantiems, bet ir pažangiausiems gimnazijos abiturientams. Buvo nutarta, kad tokie premijavimai jau būtų pradėti šiemet.

(nukelta į 7 psl.)

"Studijos R" lietuvių radijo programos Chicagoje vedėjai – Raimundas Lapas ir Ramunė Zdanavičiūtė. Ši programa po pertraukos vėl džiugina Chicago lietuvius 5 dienas per savaitę. Ed. Šulaičio nuotr.

ka mūsų rėksniamis būtų ekskursija į Karaliaučiaus sritį, kur skurdo lygis yra neregėtas ir todėl grėsmingas.

Sveikata. Deja, čia rasti ką nors gero beveik neįmanoma. Gyventojų 1997 m. Lietuvoje sumažėjo 0,09%. Šešiasdešimtmečių daugėja (dabar – 18%). Santuokų mažėja, ištuokų skaičius didelis – 60%. Nesantuokinių vaikų padidėjo – 57%.

Atgyja tuberkuliozė, kai kur net panašų į epidemiją. Plinta venerinės ligos. Laimei, ŽIV stabilizavosi (97 vyrai + 10 moterų), ir kol kas, galima sakyti, Lietuvą ši Dievo ryškė aplenkia (Kalinigrade – epidemija). Kodėl? Dievo pirštas?

Kas gero? Mirtingumas mažėja, ypač kūdikių. Tai džiugina.

Skaudžiausia – savižudybės. Čia Lietuva jau pirmauja pasaulyje – 44 savižudybės 100,000 gyventojų. Daugiausia žudosi darbingo amžiaus (40-49 m.) vyrai, gyvenantys kaime (moterų – penkis kartus mažiau). Priežasčių bandoma ieškoti, bet visos atrodo neįtikinamai – skurdas (bet jo būta ir anksčiau – prieškarinio Lietuvoje, galima sakyti, beveik neturėjome šitos bėdos, nors skurdo, ypač 1918-1930 m. būta). Blogai informuojanti žiniasklaida (gal kažkiek, bet ne tiek labai), suirusi bendruomenė (kurios, mano nuomone, prie sovietų ir nebuvo). Priežastys, matyt, žymiai giliau. Išryškėjo iki šiol nepažintas mūsų lietuvių, bruozas, į kurį bijome pažvelgti tiesiai. Jei reikėtų nusakyti, įvardindčiau tai kaip *pažeistą dromono aurą*, kuri mus tūkstantmečius saugojo. Neliko nieko švento, švaraus – purvasklaida apdėgė viską. Jei viskas nešvaru, o dar jei aš vyraus ir nieko negaliu pakeisti, šeimai skurstant ar suirus, o dar jei aš iš esmės pusbėrnis, nors greit jau šešiasdešimt – tai einu ir pasikabinasiu, žinokitės. Ir, aišku, visa tai – alkoholio fone. Štai čia, visų pirma Bažnyčiai, yra būtina suvokti, kas gi vyksta, ir rasti būdų gelbėti tuos žmones, kurių žūva šiandien daugiau nei per avarijas ir karus, miršta nuo ligų. Ir mums visiems.

Liko daug dar neapartų Lietuvos vidaus gyvenimo temų – krašto apsauga, ekonomika, žemės ūkis, teisinė sistema, nusikalstamumas ir jo prevencija, žmogaus teisių apsauga, gamtos apsauga. Na ir politinių rungtynių. Tačiau norėta patabrėti visų pirma tas, kurios pirmiausia turi rūpėti krikščioniui politikoje, nors ir kitos yra labai svarbios. Lietuva, kad ir iš lėto, iriasi į priekį – ekonomika (makro lygįje) atsigauja (BVP išaugo 6,7%; infliacija, palyginus su praeitais metais tik 8,9%; atsigauja tekstilė ir... alaus pramonė, nors mašinų ir ryšių priemonių gamyba atrodo prastai; didėja investicijos. Krašto apsaugoje yra gal rimčiausi pasiekimai – Lietuva laikoma realiausia kandidata į NATO tarp Baltijos šalių. Čia didelis nuopelnas yra ministro Česlovo Stankevičiaus, kuris, nugriovęs butaforinį buvusio ministro, o dabar kalinio, pastatė iš faneros, ėmėsi mūryti pamatų, ir gan sėkmingai (vienintelė krašto apsauga gauna stabilų BVP, o ne biudžeto procentą, kurio didėjimas nuo 1,6% iki 2% 2001 m. yra rimtas koziris). Tad ką beatneštų artėjantys 2000 metai, viskas yra mūsų rankose – laimei ar nelaimei, bet tai priklausys nuo mūsų ir Dievo palaimos.

Tiktai nepapiktinkime Apvaizdos.

IŠ LIETUVOS
REKORDŲ
KNYGOS

- **Aukščiausias švyturys** - 40 m aukščio - yra Klaipėdoje, prie uosto vartų. Tai apvalus gelžbetoninis bokštas, nudažytas horizontaliomis juodomis ir baltomis juostomis bei ištisine vertikalia juoda juosta. Švyturys tamsiu paros metu periodiškai siunčia baltus šviesos blyksnius, matomus už 18 jūrmilių, arba 33 km. Pastatytas 1796 m., atstatytas 1945 m., perstatytas 1953 m.

- **Toliausiai šviečias švyturys** tamsiu paros metu periodiškai siunčia baltus šviesos blyksnius, matomus 22 jūrmilių, arba 41 km atstumu. Tai 29,3 m aukščio švyturys ant 51 m aukščio Urbo kalno Nidoje. Pastatytas 1874 m., atstatytas 1945 m., perstatytas 1953 m.

- **Mažiausias švyturys** yra 12 m aukščio. Tai Pervalkos, arba Arklių švyturys, tamsiu paros metu periodiškai siunčia šviesos signalus, matomus 7 jūrmilių, arba 13 km atstumu. Pastatytas 1900 m., perstatytas 1948 ir 1960 m.

Pramogų ir sporto statiniai

- **Didžiausias teatras** - Lietuvos operos ir baleto teatras Vilniuje. Jo salėje vienu metu spektaklį gali žiūrėti 1150 žiūrovų (parteryje - 780 vietų, 22 balkonuose, išsidėsčiusiuose dviem aukštais - 370 vietų). Scena - 27 m pločio, 21 m ilgio su 11 keliamųjų skydų, dviem - 12 ir 8 m skersmens - ratais, galinčiais sukisti priešingomis kryptimis, ir 6 aikštelėmis, kurių kiekvieną galima pakelti ar nuleisti 2,7 m, taip pat pakreipti 8,3° kampų; avanscena - 9 m gylis. Galimos trys mechanizuotų orkestro duobės grindų padėty, jas netgi galima iškelti taip, kad jos susilygintų su pagrindine scena ir gerokai padidintų jos plotą.

Teatro rūmai pastatyti 1974 m. pagal architektės Nijolės Bučiūtės ir inžinieriaus Ciprijono Strimačio projektą.

- **Didžiausias kino teatras** - 1000 žiūrovų vietų - tai "Lietuvos" kino teatras Vilniuje, pastatytas 1965 m.

- **Didžiausia estrada**, kurios atviroje pakloje yra 4960 atlikėjų arba žiūrovų sėdimų vietų, suskirstytų į 41 eilę ir 5 sektorius, pastatyta 1960 m. Vilniaus Vingio parke pagal estų architektų Alaro Kotlio ir Heno Sepmano projektą, pritaikytą architektų Rimanto Alekso ir inžinieriaus Moisiejaus Aronso. Čia vyksta dainų šventės, koncertai ir kiti renginiai.

- **Didžiausia salė** yra Vilniaus universaliajoje pramoginių renginių ir sporto halėje, sutrumpintai vadinamoje Sporto rūmais. Rūmų viduje - universali transformuojama 62 x 36 m arena ir 3200, o su pristatomomis kėdėmis - 5400 žiūrovų vietų tribūnos. Bendras rūmų plotas - 4975,95 m², patalpų plotas - 14354 m².

Sporto rūmai pastatyti 1971 m. pagal architektų Zigmo Landsbergio, Jono Kriukelio, Eduardo Chlomausko, inžinierių Henriko Karvelio, Algimanto Katiliaus, Aleksejaus Komorovskio ir Sofijos Kovarskajos projektą.

- **Didžiausias stadionas** - 15 000 žiūrovų vietų - Vilniaus "Žalgiris" centrinis stadionas. Pastatytas 1951 m.

Ieškant pagalbos imigracijos reikalais reikia atsargumo

(atkelta iš 2 psl.)

buvo paduota i teismą, nes žmonėms buvo netiksliai ir netinkamai užpildomos formos, dėl to tie žmonės atsidūrė pavojuje būti deportuoti.

2. Keletas meksikiečių imigrantų turėjo drąsos miestui ap-

Aušrokai, atsiliepkite!

Jau praėjo devyneri metai kaip Toronto išleidom "Prisimenam Aušrą" knygą. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, pagyvėjo ryšys su tėvynėje esančiais aušriečiais, kurie taip pat norėjo pasidalinti savo prisiminimais iš gimnazijos laikų ir išleisti papildomą leidinį. Toronto leidėjai turėjo dar savo kasoje už parduotas knygas likutį pelno. Surinktoji Lietuvoje atsiminimų medžiaga atsirado Toronto leidėjų rankose ir buvo nutarta ją išleisti papildomai, nuotraukomis iliustruotą, 200 puslapių turinčią leidinių.

Knyga netrukus bus spausdinama. Viesiems pirmosios knygos rėmėjams – prenumeratoriams papildomą atsiminimų knygą pasiūsiame veltui. Pašto ir

pakavimo išlaidoms prašome atsiųsti \$5.00.

Per eilę metų netekome daugelio rėmėjų – prenumeratorių, o taip pat pasikeitė ir mūsų gyvenamosios vietos, todėl prašome VISŲ pranešti savo adresus, kad galėtume pasiųsti knygas. Adresus siųsti: Mrs. E. Senkus, 1700 Bloor St. W. Apt. 510, Toronto, Ont., Canada, M6P 4C3, arba: Mr. S. Grigaliūnas, 6 Crown Crt., Toronto, Ont., Canada, M8Z 4V4.

Taip pat dar turime ir "Prisimenam Aušrą" knygą. Jų sumažinta kaina \$12.00. Išleisdamas papildomą tomą ir užsakovams išsiuntinėjus knygas, visas likusias knygas ir gautas nuotraukas persiūsiame į Lietuvą.

Leidėjai

Apie Chicago's Šakiečių klubą

Chicagoje veikia nemaža mūsų tautiečių junginių – klubų ar draugijų, kurios yra sudarytos atskirų Lietuvos miestų, apskričių ar sričių pagrindu. Tad čia turime Suvalkiečių, Zarasiškių, Šakiečių, Žemaičių, Tauragės ir kitais vardais pasivadavusių vienetų. Kai kurie per eilę metų jau spėjo numirti. Vienas iš tokių yra savo egzistenciją baigęs Džukų klubas.

Čia norisi pakalbėti apie vieną dar tebegyvą ir gana veiklų Šakiečių klubą, kuris buvo įsteigtas 1937 metais, tad jis jau gyvuoja 61 metus. Neseniai buvo klubo metinis narių susirinkimas, įvykęs Chicago's Šaulių namuose ir sutraukęs apie 35 narius. Kaip jau įprasta tokiuose susirinkimuose, čia svarbią poziciją sudarė iždininko Alex Nevardausko pranešimas, iš kurio paaiškėjo, kad klubo valdyba turi sukaupusi nemažai pinigų. Buvo kalbėta apie klubo surengtą rudeninį pobūvį bei kitus dalykus.

Buvo pranešimas apie klubų narius, kurių sąrašuose turima dar apie 70, tačiau ne visi susimokėję nario mokesčių, kuris yra tik 5 dol. per metus. Buvo pranešta, kad į klubą įstojo 3 nauji nariai. Taip pat pažymėta apie aukas, kurios paskirtos Chicago's lietuvių spaudai bei radijo valandėlėms.

Žurn. Edvardas Šulaitis pakalbėjo apie savo vizitą į Lietuvą praėjusią vasarą, pažymėdamas ir apsilankymą Šakių rajono laikraščio "Draugas" redakcijoje. Paminėjo, kad šis laikraštis turi finansinių sun-

kumų ir perdavė jo redaktorės Aldonos Zavistauskienės prašymą klubui dėl piniginių paramos. Tad iš klubo kasos jam buvo paskirta 200 dolerių. Maždaug tiek pat surinkta ir aukų lapų iš pavienių narių. Buvo gauta ir viena prenumerata Šakių "Draugui", kuris talpina nemažą buvusių šakiečių įdomių žinių apie tą sritį.

Kaip jau įprasta, po oficialios programos sekė vaisės ir pabendravimas.

Minsko centre įvyko anti-fašistinės eitynės ir mitingas, kuriuos surengė Baltarusijos opozicijos šalininkai. Šias akcijas, kuriose dalyvavo maždaug du tūkstančiai žmonių, organizavo Baltarusijos Helsinkio komitetas, teisių gynimo centras "Pavasaris-96", piliečių iniciatyva "Charta-97". Opozicija nutarė protestuoti prieš fašizmo plitimą šalyje po to, kai vasario pradžioje Baltarusijos sostinės centre Rusijos nacionalinės vienybės aktyvistai žiauriai sumušė kelis "Chartos-97" atstovus. Todėl demonstrantai nešė transparentus su šūkiais "Rusijos fašizmui Baltarusijoje - ne!", "Lukašenka turi atsistatydinti!". Minske vasario 27 d. pasibaigusios tarptautinės konferencijos "Žmogaus teisių gynimas teismuose" dalyviai priėmė kreipimąsi į Baltarusijos vadovybę dėl antifašistinės akcijos dalyvių su laikymo ir sumušimo. Konferencijoje nuskambėjo pasiūlymas dalyviams iš užsienio, grįžus į savas šalis, imtis atitinkamų veiksmų - informuoti tarptautinę visuomenę apie įvykius Baltarusijoje.

New Jersey gubernatorė Christine Todd Whitman kartu su New Jersey lietuvių bendruomenės atstove Loreta Stukiene

Vyno mėgėjai geria mažiau, bet jų išlaidos didėja

Tyrimai parodė, kad pastaruosiu metu vyno mėgėjai geria mažiau, tačiau geresnės kokybės vyną, o jų išlaidos šiam pomėgiui didėja.

Nuo 1993 iki 1997 metų pasaulyje vyno parduota mažiau, tačiau jo prekybos apyvarta kasmet vidutiniškai padidėjo 6,2%.

1993 metais parduota 20,54 milijardo litrų vyno, pernai – 20 mlrd. litrų, bet vyno prekybos apyvarta per šį laikotarpį padidėjo nuo 60,95 iki 77,7 mlrd. JAV dolerių.

Ši statistika, ekspertų manymu, turėtų paskatinti vyndarius plėsti brangesnio kokybiško vyno asortimentą.

Daugiausia vyno išgeria Vakarų Europos gyventojai. Jiems tenka 60% viso išgeriamo vyno bei 66% jo rinkos vertės.

Vyno eksporto rinkos lyderės – Prancūzija bei Jungtinės Amerikos Valstijos – pernai pardavė vyno atitinkamai už 14 ir 10,5

mlrd. JAV dolerių.

Prognozuojama, kad per ateinančius penkerius metus pasaulio vyno rinkos apyvarta išaugs beveik iki 97 mlrd. JAV dolerių. Sparčiausiai, ekspertų teigimu, didės vyno paklausa bei apyvarta Rytų Europos rinkoje, jos apimtis 2001 metais pranoks Šiaurės Amerikos rinką.

Su oficialiu vizitu į Italiją atvykusiam Lietuvos Prezidentui Valdui Adamkui įteiktas aukščiausias šios šalies apdovanojimas - Didžiojo Kryžiaus Riterio ordinas. Italijos Prezidentas Oscar Luigi Scalfaro šį garbingą apdovanojimą Lietuvos vadovui įteikė vasario 23 d. Romoje, prieš svečio garbei surengtą oficialią vakarienę. O.L. Scalfaro anksčiau yra įteiktas aukščiausias Lietuvos apdovanojimas - Vytauto Didžiojo 1-ojo laipsnio ordinas.

SCHUYLER SAVINGS BANK

Mes siūlome:

*Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus
*IRA sąskaitas

*Asmeniškas ir komercines čekių sąskaitas
*Tiesioginį pinigų deponavimą

*Namų paskolas *Automobilių paskolas

*Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas

*Namų (Home Equity) paskolas

Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenel...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue

Keamy, NJ 07032

(201) 991-0001

arba skambinkite nemokamai:

1-888-SCHUYLER

(1-888-724-8953)

Pigios kelionės į Pabaltį 1998-99
per UNIONTOURS

VILNIUS

6 naktys / 7 dienos

tikrai \$660 asmeniui

dvigubame kambaryje

Nuo ketvirtadienio iki trečiadienio. | kainą įeina:

FINAIR skrydis ten ir atgal

5 naktys viešbutyje "Šarūnas"

taip pat mokesčiai ir pusryčiai kasdien.

Skambinkite UNIONTOURS

suzuoti apie kitokias keliones | Pabaltį.

Mūsų ekspertai parūpins Jums pigiausius skrydžius, prienamom kainom geidaušius viešbučius ir vietines ekskursijas po Lietuvą.

212 683-9500 arba 800 451-9511

UNIONTOURS

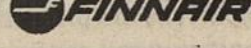
245 Fifth Avenue

New York, NY 10016

Fax: 212 683 9511

e-mail: travel@uniontours.com

On the net: www.uniontours.com

Padovanokite

"Darbininko"

prenumeratą savo pažistamiems bei draugams švenčių proga!

Prenumerata metams - tik \$30.

Reikalingos vaikų auklės, namų tvarkytojos darbai amerikiečių šeimose. Suteikiamas atskiras kambarys, vonia ir pilnas išlaikymas. Atlyginimas 300 - 450 dol. per savaitę su dviem laisvomis dienomis. Kreiptis International Consultation, 368 Broadway, Suite 206, New York, NY, 10013, tel: (212) 766-1168. (sk.).

PAVASARĮ ir VASARĄ

SKRYDŽIAI Į

VILNIŲ

iš NEWARK, NJ

iš CHICAGOS

Bal. 1 - Bal. 30	\$455	\$510
Geg. 1 - Birž. 15	\$660	\$660
Birž. 16 - Rugs. 15	\$780	\$790

Plius mokesčiai

Papildinai skrydžiai iš visų JAV miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161

1-800-77-VYTIS

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus

siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

PICK-UP SCHEDULE FOR
MARCH 1999

March 15	Putnam, CT	1-2 pm
March 16	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
March 18	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
March 19	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
March 20	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 30	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$375 r.t.

One way to Vilnius \$250

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127.

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- Siuntiniai į Lietuvą su pristatymu į namus
- Labdaros siuntiniai per GIFT OF HOPE programą
- Perkraustymo į Lietuvą paslaugos
- Pinigų persiuntimas į Lietuvą
- Pigios telefono paslaugos
- Telefono kortelės skambinti į Lietuvą - 29 centai per min.
- Vertimo paslaugos

Siuntiniai surenkami įvairiuose miestuose MA, NH, ME, RI, CT, NY, PA, MD, DC valstijose. Jei norite gauti siuntinių paėmimo tvarkaraštį jūsų vietovėje, skambinkite į "VILTIES" įstaigą 617-269-4455.

"VILTIS" atstovas New Yorke yra Algis Jankauskas. Pasikambinę jam tel. 718-849-2260, galite susitarti dėl siuntinių paėmimo iš namų New Yorke apylinkėse

Tautos Fondo premijos gimnazijų abiturientams

(atkelta iš 5 psl.)

Kadangi šie, 1999 metai yra paskelbti Lietuvos laisvės kovų minėjimo metais, taryba nutarė į tai atkreipti dėmesį ir ta proga atžymėti Lietuvos 58 gimnazijų pačius pažangiausius abiturientus. Šių mokslo metų pabaigoje tų gimnazijų geriausiai baigusiems abiturientams, skatinant juos siekti aukštesnio mokslo, bus įteikiamos Tautos Fondo 1,000 litų premijos. Visą tų pre-

mijų paskirstymą koordinuos TF atstovybė Vilniuje.

Šis gan nepaprastai darbingas tarybos posėdis, užtrukęs virš šešių valandų, buvo užbaigtas nutarimu, kad Veiklos ir informacijos komisija, remiantis šio posėdžio išvadomis, paruoštų ir pristatytų pilną TF veiklos planą ateinančiam Tarybos posėdžiui, kuris įvyks gegužės 7 d., t. y. dieną prieš šaukiamą Tautos Fondo narių metinį suvažiavimą.

Trečioji Chicagos "Lituanicos" futbolininkų pergalė

Tęsdami savo pergalių seriją, "Lituanicos" vyrai vasario 14 d. įveikė "Panthers" ekipą 5:1, dar kartą pateikdami malonią staigmeną savo gerbėjams. Tokiu būdu "Metropolitan" lygos "major" divizione mūsikiškai iškopė į antrąją vietą ir dabar rimtai pretenduoja į prizininkų eiles.

Pirmasis įvartį įmūšė V. Žuromskas, kuris jau 8-ą minutę sugebėjo pasižymėti, o kiek vėliau J. Espinoza pakeitė rezultatą 2:0, antro kėlinio 7-ą minutę A. Grigaliūnas įspraudė trečiąjį įvartį, o 15-ą min. ženklinio 4:0.

Tada laimė nusišypojo "Panthers" futbolininkams, kurie įmūšė garbės įvartį, tačiau paskutinę rungtynių minutę mūsikiškis S. Czart iš baudinio užantspaudavo įtikinančią 5:1 pergalę.

Ši graži pergalė buvo pasiekta, net kai "Lituanicos" eilėse nesimantė trijų pajėgių žaidėjų – sunkoką traumą gavusio R. Siniakovo bei negaluojančių R. Kavaliausko ir D. Smulkio. Tačiau šiose rungtynėse jų nelabai ir reikėjo, nes matėsi aiški mūsikiški persvara. E.Š.

1999 m. ŠALFASS-gos varžybinis kalendorius

Pateikiame 1999 m. ŠALFASS-gos varžybinį kalendorių, pagal visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo, įvykusio 1998 m. lapkričio 21 d. Clevelande, nutarimus bei vėlesnius papildymus. Dalis varžybų dar tebėra planavimo būklėje ir jų datos bei vietovės dar nenustatytos. Visų varžybų išsamios detalės, pridedamus laikui, bus pranešamos klubams ir sutrauktai skelbiamos spaudoje. Šis kalendorius apima tik metines ŠALFASS-gos ir Baltiečių sporto federacijos pirmenybes bei kitokias platesnės apimties varžybas. Apygardinės pirmenybės ir kitos mažesnės varžybos neįtrauktos.

1998-1999 m. sezono Š. Amerikos lietuvių kėgliaivimo komandinės ir individualios pirmenybės įvyko 1998 m. lapkričio 7 d. Toronte, Ont. Rengė – Toronto LSC Jungtis, suderintai su savo tradiciniu "Draugystės turnyru". Dalyvavo apie 60 kėgliuotojų.

1999 m. Š. A. lietuvių kalnų slidinėjimo pirmenybės įvyko 1999 m. vasario 20 d. Mount Sutton, Que., Kanadoje. Vykdo ŠALFASS-gos Kanados Sporto Apygarda. Globojo – Montrelio lietuviai slidinėtoriai.

II-sis Floridos lietuvių kvietinis teniso turnyras, įvyks 1999 m. vasario 27 - 28 d. St. Petersburg, FL.

1999 m. Š. A. lietuvių stalo teniso pirmenybės įvyko 1999 m. kovo 6 d. Clevelande, OH. Rengė ŠALFASS-gos Stalo teniso komitetas.

1999 m. Š. A. lietuvių individualinės šachmatų pirmenybės įvyko 1999 m. kovo 6 - 7 d. Clevelande, OH. Vykdo – Clevelando LSK Žaibo šachmatų sekcija.

1999 m. Š. A. lietuvių vyrų senjorų (virš 34 metų) krepšinio pirmenybės įvyks 1999 m. kovo 27 - 28 d. Lemonte, IL. Vykdo – Chicagos ASK Lituanica. Informuoja: Algis Tamošiūnas, 1921 Bending Oaks Ct., Downers Grove, IL 60515. Tel. 630-435-0619; faksas: 630-435-

0621; E-mail: Lituanica@aol.com

1999 m. Š. A. lietuvių jaunųjų krepšinio pirmenybės įvyks 1999 m. gegužės 1 - 2 d. Clevelande, OH. Vykdo – Clevelando LSK Žaibas. Varžybos vyks berniukams ir mergaitėms, šiose klasėse: B (1983-84 m. gimimo), C (1985-86 m.), D (1987-88 m.), E (1989-90 m.) ir F "molekulių" (1991 m. gim. ir jaunesnių). Informuoja: Vidas Tatarūnas, 8697 Harvest Home Dr., Mentor, OH 44060. Tel. 440-209-0440; E-mail: vidas.tatarunas@keybank.com. Faksas: 216-481-6064. Papildomai: Algirdas Bielskus, tel. 216-486-0889.

1999 m. Š. A. lietuvių vyrų, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1980 m. gim. ir jaunesnių) krepšinio pirmenybės įvyks 1999 m. gegužės 14, 15 ir 16 dienomis Detroit, MI. Vykdo – Detroito LSK Kovas. Informuoja: Viktoras Memėnas Jr. 1772 Penistone, Birmingham, MI 48009. Tel. 248-723-1155 namų, 248-371-8221 darbo; faksas: 248-371-8080; E-mail: vmemen01@lear.com. Papildoma informacija: Vytautas Polteraitis, tel. 734-420-3137; E-mail: vytop@aol.com

1999 m. Š. A. lietuvių stendinio (trap) sportinio šaudymo pirmenybės įvyks 1999 m. gegužės 15 d. Hamiltono LMZK "Giedraitis" šaudykloje. Vykdo – ŠALFASS Sportinio šaudymo komitetas. Informuoja: Kazys Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2. Tel. 905-332-6006; faksas: 905-332-7696.

Tradicinės kvietinės Clevelando LSK Žaibo lengvosios atletikos varžybos, vykdomos USATF Lake Erie Assoc. 1999 m. pirmenybių rėmuose, numatomos š. m. birželio mėnesį, galbūt 12 d., Clevelande, OH. Tiksliai dat: dar nežinoma. Kvietiami visi lietuviai ir kiti baltiečiai lengvaatlečiai. Dėl informacijos – kreipkitės į Algirdą Bielskų, tel. 216-486-0889.

Toronto LSK Jungties 14-sis

Detroito žinios

JAV Senato vadas pritaria Lietuvos ijungimui į NATO

Pasibaigus Prezidento Clintono aferos bylai JAV Kongrese, JAV kongreso ir Senato nariai, išsiskirstė po Ameriką į savo valstijas ir regionus atostogoms.

vasario 15-tą Detroito priemiestyje Warren, Ukrainiečių salėje. Jame pagrindiniai prelegentai buvo: JAV Senato vadas – Trent Lott, JAV Senatorius iš Michigano Spencer Abraham, JAV

žiniasklaidos atstovų. Buvo rodomas ištisai per CSPAN TV, CNN ir kitose TV žinių laidose ir plačiai aprašytas spaudoje.

Ukrainiečių Centro salė buvo pilna įvairių pažiūrų, spalvų ir

Iš Respublikonų "Town Hall meeting" vasario 15-tą, Detroito priemiestyje, Warren, Michigan, Ukrainiečių kultūriniame centre: Jonas Urbonas (kairėje), Michigano valstijos lietuvių respublikonų pirmininkas, su JAV Senato vadu Senator Trent Lott, pareiškusi, kad pritaria Lietuvos įjungimui į NATO Jono Urbono nuotr.

Respublikonai, pasinaudodami savaitės atostogomis ir norėdami atstatyti bent žiniasklaidos skelbiamą rėmėjų nuosmukį, ruošia taip vadinamus "Town hall meetings" – susitikimus su balsuotojais.

Vienas, pirmas iš tokių susitikimų su balsuotojais, įvyko

atstovų Rūmų narys – Joseph Knollenberg ir Michigano valstijos gubernatorius – John Engler.

Kadangi šis pirmas susitikimas su balsuotojais vyko tik prieš kelias dienas pasibaigus Clintono "komedijai" Washingtone, šis įvykis sutraukė daug

tautybių grupių atstovų. Publikoje iš lietuvių tarpo dalyvavo: Liūda Rugienienė, Vitas ir Marytė Petruliai, Gražina Urbonienė ir Jonas Urbonas, kaip spaudos atstovas.

Klausimų buvo įvairių prelegentams, bet daugiausiai lietuvių ekonominius reikalus: valdžios

3-Pitch Softbolo turnyras, kuris laikomas kartu ir kaip ŠALFASS-gos pirmenybės, įvyks 1999 m. rugpjūčio 28 - 29 d. Wasaga Beach, Ont. Informuoja: Rimas Kuliavas, tel. 416-766-2996.

1999 m. Š. A. lietuvių golfo pirmenybės vykdė Clevelando Lietuvių Golfo klubas, 1999 m. rugsėjo 4 - 5 d. Clevelande, OH. Informuoja: Algis Nagevičius, 10200 Ridgewood Dr. # 617-2, Parma, OH 44130; tel. 440-845-8848.

1999 m. Š. A. baltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks 1999 m. rugsėjo 4 - 5 d. Columbus, OH. Rengia latviai. Informuoja: Egenijus Kriksčiūnas, ŠALFASS-gos lauko teniso vadovas, 105 Annale Dr., North York, Ont. M2N 2X3. Tel. 416-225-4385.

1999 m. Š. A. baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės vykdė Clevelando LSK Žaibas, 1999 m. rugsėjo 11 - 12 d. Clevelande, OH. Bus varžomasi vyrų, moterų ir visose prieauglio bei veteranų klasėse. Informuoja: Algirdas Bielskus, tel. 216-486-0889.

1999 m. Š. A. baltiečių sportinio šaudymo pirmenybės vyk-

do estai š. m. rugsėjo mėnesį Kanadoje: rugsėjo 11 d. – stendinio (trap) šaudymo; rugsėjo 18 d. – smulkkaus (.22) kalibro šautuvų ir rugsėjo 25 d. – pistoletų. Vietovė dar nenustatyta. Smulkkaus kalibro šautuvų ir pistoletų lietuvių pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Informuoja: Kazys Deksnys, ŠALFASS sportinio šaudymo vadovas, tel. 905-332-6006.

1999 m. Š. A. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės bus bandoma prarasti platesne apimtimi ir geresnėse sąlygose negu iki šiol. Galimybės tiriamos. Pradinė informacija – pas Algirdą Bielskų.

ŠALFASS-gos tinklinio, lauko teniso, raketbolo, kovinių šautuvų šaudymo ir rankos lauko pirmenybių datos ir vietos dar nenustatytos.

Visų varžybų reikalais galima kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos gen. sekr. Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122; tel. 216-486-0889; faksas: 216-481-6064.

Kalendoriaus pakeitimai ir papildymai bus skelbiami.

ŠALFASS-gos
centro valdyba

mokesčių sumažinimą, socialinę apdraudą ir kt., vienas buvo apie Amerikos saugumą.

Pasibaigus oficialiajai daliai, buvo galima asmeniškai pasikalbėti su prelegentais. Tuo pasinaudodama Liūda Rugienienė paklausė Senatorių Lott apie galimybes Lietuvai būti priimtai į NATO. Senatorius atsakė jai, kad jis tam pritaria. Michigano gubernatorius John Engler jai pareiškė, kad yra suinteresuotas apsilankyti Baltijos šalyse – Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Jonas Urbonas Senatoriui Spencer Abraham įteikė informaciją apie Lietuvos pasirošimą ir siekimą įstoti į NATO. Prašė tai paremti ir įsijungti į "Baltic Caucus" narius JAV Senate.

Tenka pasidžiaugti, kad iš trisdešimt penkių "Baltic Caucus" narių JAV Atstovų Rūmuose septyni yra iš Michigan valstijos – respublikonai Fred Upton, Vernon J. Ehlers, Joe Knollenberg, Dave Camp ir Nick Smith, demokratai Debbie Stabenow ir Bart Stupak ir prie jų prisijungti pažadėjęs įtakingas JAV kongreso atstovas John Dingel.

Michigano lietuviai deda pastangas, kad ir kiti, likusieji aštuoni, įsijungtų į "Baltic Caucus" eiles Atstovų Rūmuose ir Senate. Reikia tikėtis, kad ir kitų valstijų lietuviai paseks michiganiečių pėdomis.

Nors Lietuva laisva, bet jai reikia dar daug draugų, ypač dabar, kai bus ši pavasari svarstomas tolimesnis NATO praplėtimo klausimas. Taip pat gerai žinome, kad kaimynas iš rytų stengsis tai užkirsti, nes dar negali pamiršti savo imperinių siekių valdyti kitus.

Jonas Urbonas

jungos ir NATO nare. "Esame už tai, kad tinkamai būtų vertinama kiekvienos kandidatės į ES nares padaryta ekonominė pažanga, o nebūtų vertinama tik pagal politinius motyvus", – sakė spaudos konferencijoje žurnalistas M.D'Alema po susitikimo su V.Adamkumi.

A. + A.

kpt. JONUI KLIVEČKAI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną MALVINĄ, sūnus RIMĄ ir GIEDRIJĄ su jų šeimomis, ramovėnus, birulėtes ir artimuosius.

Alfonas ir Donata Samušiai

Buvusiam Tautos Fondo valdybos nariui

A. + A.

JONUI KLIVEČKAI

mirus, žmonai MALVINAI, sūnams RIMANTUI ir dr. GIEDRIUI bei jų šeimoms reiškiami nuoširdžiai užuojautą.

TAUTOS FONDAS

Mylimam vyrui ir tėvui

A. + A.

JONUI KLIVEČKAI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame žmoną MALVINĄ, mūsų ligametę narę, ir sūnus RIMANTĄ ir dr. GIEDRIJĄ su šeimomis.

LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJA
ir NEW YORKO KLUBAS

Jaunystės draugai

A. + A.

architektui

ALGIRDUI BRAZINSKUI

vasario 22 d. iškeliauvus Amžinybėn, gilią užuojautą reiškia jo mylimai mamytai JANINAI BRAZINSKIENEI, dukrai REGINAI su šeima, sūnui ALGIRDUI su šeima ir visiems kitiems artimiesiems.

Išėkis ramybėje, miegas Algij

Jonas ir Gražina Urbonai

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Gyd. Gražina Paliokienė, Švietimo ir mokslo viceministrė, Lietuvos Katalikų Moterų S-gos pirmininkė ir buvusi Lietuvos Medikų Profesinės S-gos pirmininkė, atvyksta į New Yorką. Ji padarys pranešimą apie savo veiklą ir dabartinę padėtį Lietuvoje **kovo 13 d., šeštadienį, 2 val. popiet** Kult. Židinio mažojoje salėje. Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama susitikime dalyvauti ir susipažinti su garbinga viešnia. Po klausimų ir diskusijų vyks pabendravimas prie kavos. Šį susitikimą rengia Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų S-gos valdyba, Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa ir Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros Draugija.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Lietuvos Vyčių 110 kuopa savo 75 metų veiklos sukaktį atžymės š. m. balandžio 25 d. pietumis - šokiais. Bilietų kaina 25 dol. asmeniui. Jie gaunami pas Elena Matulionytę tel. 718-326-3398 arba pas Bruno Rutkūną tel. 516-628-2292.

Šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, **minėjimą** Lietuvos Vyčių 110 kuopa rengia Verbu sekmadienį, kovo 28 d., tuojau po 11:15 val. lietuviškų mišių parapijos salėje. Auka 5 dol. Dėl daugiau informacijų kreiptis į Juozą Stelmoką tel. 516-486-1073, Elena Matulionytę arba Br. Rutkūną.

Velykų rytą, balandžio 4 d., lietuviškos Prisikėlimo mišios bus aukojamos 6:30 val. r.

Gavėnios rekolekcijos Putname

Vėl artinasi gavėnia - šventas laikotarpis, skirtas maldai, Kristaus Kančios apmąstymui ir atgailai. Nek. Pr. Marijos seserų vienuolynė Putname, CT, gavėnios rekolekcijos vyks š. m. kovo 19 - 21 d. Praves svečias iš Lietuvos kunigas Antanas Lapė, kuris šiuo metu studijuoja Washington, DC. Rekolekcijos prasidės penktadienį, kovo 19 d., 8 val. vak. ir baigsis pietumis sekmadienį, kovo 21 d. Jei kam nors sąlygos neleidžia dalyvauti pilną savaitgalį, galima įsijungti vieną dieną, šeštadienį, kovo 20 d., - prasideda 9 val. ryte. Pilnas savaitgalis - 80 dol. (nuo penktad. vakaro iki sekmadienio pietų). Viena pilna diena (be nakvynės) - 25 dol.

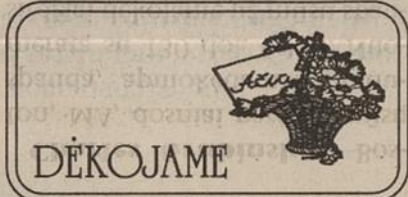
Visi kviečiami! Apie savo dalyvavimą praneškite iki kovo 15 d., kartu su 25 dol. įmokėjimu, užtikrinant rezervuotą vietą, arba skambinti: 860-928-7955.

Išnuomojamas didelis kambarys dviems merginoms arba dviems vyrams. Skambinti dienos metu: (718) 386-1635; vakarais (718) 235-3045. (sk.)

Apiešikimo par. žinios

Biblijos - Šventojo Rašto (naujai išleisto vienoje knygoje) **sutiktuves** rengia Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa **kovo 28 d., Verbu sekmadienį, Apiešikimo** parapijos salėje tuojau po 11 val. sumos. Numatyta trumpa akademija, vaišės. Bus galima įsigyti ir Šventąjį Raštą.

Kavinė, rengiama LB Queens apylinkės, veiks **kovo 21 d., sekmadienį, Kultūros Židinio** apatinėje salėje. Įėjimas laisvas visiems. Pradžią 12:30 val. Bus galima skaniai papietauti, atsi-gaivinti, pabendrauti. Vėliau, 3:00 val. popiet toje pačioje salėje šaukiamas LB Queens apylinkės metinis narių susirinkimas. Kiekvienas lietuvis, gyvenantis šioje apylinkėje turi teisę susirinkime dalyvauti. Mielai laukiami ir svečiai.

Vytautas Paulius, Palm Beach Gardens, FL., kaip jam įprasta, šiemet vėl apmokėjo prenumeratą su 130 dol. čekiu. Nuosirdžiai dėkojame už nenuilstamą nuolatine paramą mūsų spaudai.

Joseph A. Glebauskas, South Dennis, MA, šiemet dar padidino savo ir taip dosnią auką, apmokėdamas prenumeratą su 130 dol. čekiu. Nuosirdžiai dėkojame už mums teikiamą didelę paramą.

Charles Grubinskas, Boston, MA, dosniai parėmė mūsų spaudą, apmokėdamas prenumeratą su 130 dol. čekiu. Nuosirdžiai dėkojame už mūsų spaudos stiprinimą.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277. (sk.)

Reikalinga moteris prižiūrėti vaikus ir namą. Ieškau sąžiningos, tvarkingos auklės nuo 30 iki 50 metų, kuri mylėtų vaikus ir nerūkytų. Turi gyventi šeimoje (netoli Albany). Skambinti 1-518-372-6529. (sk.)

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti senyvo amžiaus žmones, padėti namų ruošoje. Nori gyventi šeimoje. Skambinti bet kuriuo laiku 860-232-6586. (sk.)

Paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė New Yorke

Minėjimo rengėjai, programos atlikėjai ir svečiai

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Lietuvos nepriklausomybės šventė New Yorke paminėta vasario 21 d., sekmadienį, iškilmingom pamaldom Apiešikimo parapijos bažnyčioje ir akademine dalimi Kultūros Židinyje.

Pamaldos Apiešikimo bažnyčioje

Mišias aukėjo vysk. Paulius Baltakis, OFM. Jis ir pamokslą pasakė. Drauge su juo koncelebravo kun. Vytautas Palubinskas, kun. Stasys Raila, kun. Jonas Pakalniškis ir Maspetho V. Atsimainymo klebonas kun. James T. Rooney.

Giedojo Apiešikimo parapijos choras, vadovaujamas Astos Barkauskienės. Taip pat giedojo ir "Dainavos" ansamblio vyrų oktetas, vadovaujamas Dariaus Polikaitio. Žmonių buvo artipilnė bažnyčia.

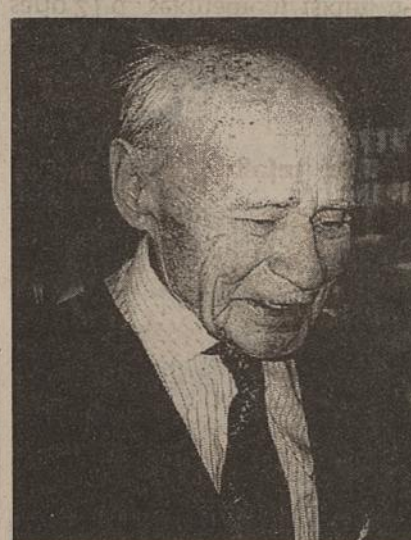
Programa Kultūros Židinyje

Tuoju po pamaldų žmonės pervažiavo į Kultūros Židinį, kur apatinėje salėje galėjo papietauti, pasižmonėti. Salė buvo gražiai papuošta. Tai vis Vidos Jankauskienės dėka, ji įdėda daug darbo, kad patalpa būtų jaukė, kai čia vyksta pietūs.

Didžiojoje salėje minėjimas prasidėjo 2:30 val. Minėjimą trumpu žodžiu pradėjo jungtinio rengimo komiteto pirmininkas Algis Vedeckas. Ineštos vėliavos, sukalbėta invokacija. Tada pirmininkas programos vadovavimą perdavė Petriui Sandanavičiui.

Amerikos ir Lietuvos himnus

Mirė kpt. JONAS KLIVEČKA

Kpt. Jonas Klivečka
A. Žumbakienės nuotr. 1998 m.

Vasario 23 d. ligoninėje mirė Jonas Klivečka, aktyvus New Yorko lietuviškojo gyvenimo dalyvis per pastaruosius 50 metų. Jis priklausė ir darbavosi Lietuvių Atletų klube, Karių Ramovėje, Lietuvių Bendruomenėje, Tautos Fondo, Apiešikimo parapijos komitete ir daugelyje juo buvo valdyboje. Buvo ir vienas Laisvės Žiburio radijo steigėjų ir rėmėjų.

Velionio palaikai buvo pašar-

sugiedojo Apiešikimo ir V. Atsimainymo parapijų chorai; vadovavo Asta ir Virgilijus Barkauskai. Susikaupimo minute pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės. Invokaciją sukalbėjo kun. Vytautas Volertas, Maspetho V. Atsimainymo par. vikaras.

Sveikino Lietuvos konsulas New Yorke Gediminas Levickas. Savo gražiai paruoštą kalbą, tiksliai cituodamas nepriklausomybės atstatymo faktus, perskaitė iš rašto.

Kalbą apie lietuviškos veiklos tikslus bei priemones pasakė rašytojas Vytautas Volertas (kun. Vyt. Volerto tėvas). Jo įdomi kalba išspausdinta atskirai (pereiname "Darbininko" numeryje).

Okteto dainos

Po pertraukos antroje programos dalyje programą atliko "Dainavos" ansamblio oktetas iš Chicagos.

Oktetas atliko šias dainas: "Kur tas kelelis" (muz. T. Makaičio, žodž. S. Žlibino), keturias liaudies dainas: "Ant kalno karklai", (harm. V. Juozapaicio), "Pempel, pempel" (harm. A. Adomaičio), "Nukirsiu berželi" (harm. J. Kazėno), "Greitakalbė": "Virvė, virvelė", "Geri vyrai", "Rats ratą vyrų" (m. J. Tamulionio, ž. lietuvių liaudies), "Partizanų mirtis" (m. F. Strolis, ž. L. Žitkevičiaus), "Dobilutėli, dobile" (m. A. Liepinski, ž. S. Žlibino), "Aras" (m. P. Butkaus, ž. V. Šimaičio, aranž. A. Gečo), "Augo kieme klevelis" (liaudies daina, harm. J. Karoso), "Gvazdikai"

voti Shalins laidojimo koplyčioje, o atsisveikinimas įvyko vasario 28 d. vakare. Maldas sukalbėjo vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir pareiškė šeimai užuojautą. Užuojautos žodžių pareiškė ir atstovai organizacijų, kuriose velionis darbavosi: Tautos Fondo vardu - Algis Vedeckas, Lietuvių Bendruomenės NY apygardos valdybos - Kestutis Bileris, Atletų klubo - Algis Jankauskas ir Apiešikimo par. komiteto - Vladas Sidas.

Kovo 1 d., po pamaldų Apiešikimo par. bažnyčioje, kur mišias aukėjo kun. Vyt. Palubinskas, asistuojamas kun. St. Railos ir kun. Jono Pakalniškio, velionis palaidotas Cypress Hills kapinėse. Gausiai atsisveikinime ir laidotuvsė dalyvavusieji newyorkiečiai pagerbė velionį už jo nenuilstamą veiklą ir įnašą į lietuvių gyvenimą ir pareiškė užuojautą jo šeimai, kuri taip pat buvo neatskiriama jo palydovė. Liūdėdama liko žmona Malvina ir sūnūs Rimantas ir dr. Giedrius. Lietuvoje jo liūdi du broliai, sesuo bei kitos giminės.

Velionis buvo gimęs 1907 m. sausio 14 d. Panevėžio aps., Naujės Žiburio radijo steigėjų ir rėmėjų. Velionio palaikai buvo pašar-

(harm. A. Jurgučio), "Keleiviai" (m. D. Polikaitio, ž. B. Brazdžio-nio), "Piršlybos" (h. A. Jurgučio, ž. J. Juškevičiaus), "Žemaičių polka" (liaudies daina, harm. A. Jurgučio).

Oktetą sudaro: Liudas Lansver-tis, Andrius Polikaitis, Darius Polikaitis - vadovas, Marius Polikaitis, Tadas Stropus, Kastytis Šoliūnas, Marius Tifjūnėlis. Akomponavo Vidas Neverauskas.

Oktetas paliko gerą įspūdį. Dainuoja ieškodamas naujų formų, naujų interpretacijos būdų, dainuoja net keliais balsais, jausiai ir jautriai, be didelių pretenzijų, kultūringai.

Uždarymo žodį tarė LB New Yorko apygardos pirmininkas Kestutis Bileris.

Minėjimą rengė trys organizacijos: Tautos Fondas, LB New Yorko apygardos valdyba, ALTO New Yorko skyrius. (Pirmininkauja rotacine tvarka). Salė ir scena papuošė Ramutė Česnavičienė. Išleista ir graži programa, kurios paskutinis puslapis skirtas dr. Vincui Kudirkai, prisimenant 100 metų sukaktį nuo jo mirties (mirė 1899 m. lapkričio 16 d.). Programoje jis prisimenamas ir kaip Lietuvos himno autorius, čia išspausdintas ir himno tekstas.

Aukų surinkta per 5,000 dol. Tikslų aukų dydį ir paskirstymą praneš rengėjai. Žmonių atsilankė gerokai per 200. Po programos apatinėje salėje oktetas buvo pavaišintas, visi dar gerą valandą pavarėjojo. (p. j.)

versiteto teisių fakulteta. Studijuodamas priklausė Korp. Neolituania ir "Geležinio vilko" organizacijai. 1928 m. įstojo į Karo mokyklą Kaune. Ją baigė Vytauto Didžiojo metais įn. ltn. laipsniu. Tarnavo pėstininkų 4-me pulke Panevėžyje. 1933 m. pakeltas į kapitono laipsnį, 1941 m. paskirtas Vilniaus karo mokyklos lietuvių bataliono 7 kp. vadu.

Prasidėjus karui su vokiečiais, pasiliko Vilniuje, dirbo vietos elektrinėje, vėliau Tauragėje, iš kur 1944 m. su šeima pasitraukė į Vokietiją. Gyveno britų zonoje - Odenburgo liet. pabėgėlių stovykloje.

1949 m. rugpj. 6 d. atvyko į Ameriką ir įsikūrė New Yorke, kur ir gyveno visą laiką. Pradėjęs dirbti mechanikos braižytoju Combustion Engineering bendrovėje, joje įvairiose pareigose liko ligi išėjimo į pensiją. Lietuviškoje veikloje pirmiausia darbą pradėjo Atletų klube, vėliau įsijungus į vokiečių sporto sąjungą. Sėkmingai suorganizavo jaunųjų futbolų komandą, kuri vėliau, kaip jaunųjų ir suaugusių komanda, žaidė ilgus metus, sėkmingai gindama lietuviškas spalvas.

S. Narkėliūnaitė

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiam RSL/CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS - Express Service garantuoja **tuotai ir patikimai patarnauja sekančiuose reikaluose:**

****Padeda keisti visas J1, B1-B2 i F1;**
****Padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;**
****Employment Authorization;**
****Padeda keisti mokyklą išlaikant statusą;**
****Paruošia visus dokumentus studentų, svečių ir biznio iškvietimams (per 3 dienas);**
****Padeda atidaryti sąskaitą banke;**
****Padeda gauti reikiamą statusą;**
****Tvarko visus kitus dokumentus;**
****Daro vertimus.**

TEL: (212) 725-8807 (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje - leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01. jo siuntimo kaina pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aido" prenumerata JAV kainuoja; metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aido" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aido" įgaliotiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo: (313) 452-8801 (sk.) Kun. Vitas Memėnas, Frankfort, IL - 100 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūra praneša, kad kovo mėnesį bus paskelbtas naujas tvarkaraštis, kada mūsų atstovai atvyks į įvairias vietas paaimti siuntinių. Brooklyne siuntinių priima mi Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Brooklyne mūsų atstovas - **Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260.** Susitarus paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **kovo 20 d., šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - **tel. (914) 258-5133.**

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami **doleriais** per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.

LIETUVIŠKI RAGUOLIAI

kepame virš 30 metų
siunčiame į visas JAV valstijas
3 dydžiai: 5, 10 ir 15 svarų
Laikas dabar užsisakyti šventėms
Skambinkite Juozui Liūdžiui
New Britain, CT
Tel. (860) 223-2380
Fax. (860) 224-3341